

Ustvarjeno z AI

Ustvarjeno z AI

Andreja Samec Koderman

Celoviti procesi digitalizacije in arhiviranja kadrovskih dokumentov ter ključne odgovornosti pri uporabi umetno inteligenčnih sistemov

O meni

HR BUSINESS PARTNER
MENTORSTVO KADROVIKOM

FLEKSIBILNE SISTEMIZACIJE
SISTEM NAGRAJEVANJA IN NAPREDOVANJA
PLAČNI MODELI
TEMELJI DELOVNEGA ČASA
PRAVICA DO ODKLOPA
CELOVITA INTERNA PRAVILA V PRAKSO

USPOSABLJANJA
TRENINGI

KADROVSKA FORENZIKA
KADROVSKA PRAVNA VARNOST

Andreja Samec Koderman

Kadrovska pravna varnost

- IZZIVI KADROVSKE FORENZIKE
- NARAVA DELODAJALCA
- ZAVEZUJOČA ZAKONODAJA
- CELOVITI PRISTOP

Cilj:

- Ni tveganj na kadrovskem področju
- Ni tveganja na področju VZD
- Ni tveganj v sodnih sporih z delavci
- Ni tveganj regresnega zahtevka ZZZS
- Ni tveganj nezakonite uporabe UI

ARHIV

E-arhiv

E-podpis

PERSONALNE
MAPE

REGISTRATORJI

V procesu zaposlitve

D

UI

V času trajanja DR

D

UI

Ob prenehanju DR

D

UI

2-5-7-10 let

TRAJNI

ARHIVSKI

ZVOP-2,
GDPR

KADROVSKI DOKUMENTI

ZVDAGA, UVDAGA,
PODROČNI ZAKONI, KN

PERSONALNE MAPE IN ZAKONSKA IZHODIŠČA

Zakonodaja

Delovnopravna zakonodaja (ZDR-1, ZJZ-1, ZVZD-1, ZEPDSV, ZPIZ-2, ZMEPIZ-1, ZUTD-I...

Varstvo osebnih podatkov (GDPR, ZVOP-2)

Arhiviranje dokumentov (ZVDAGA, Uredba, Pravilnik o ETZ)

(Javni sektor)

Zakonska izhodišča - PM

- Vsebina personalne mape ni opredeljena z zakonom!
- Upoštevamo različna zakonska izhodišča
- Odlagamo dokumente, ki so v povezavi z delovnim razmerjem delavca ali samim delavcem

Zakonska izhodišča

- ✓ **Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti**
- ✓ **Zakon o javnih uslužbencih -1**
- ✓ **Zakon o varnosti in zdravju pri delu**
- ✓ GDPR uredba
- ✓ Zakon o varstvu osebnih podatkov
- ✓ Računovodski standardi
- ✓ Davčna zakonodaja
- ✓ Klasifikacijski načrt

Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti (ZEPDSV)

12. člen: Evidence, ki jih vodijo delodajalci

Delodajalci vodijo naslednje evidence v skladu s tem zakonom:

1. evidenco o zaposlenih delavcih,
2. evidenco o stroških dela,
3. evidenco o izrabi delovnega časa,
4. evidenco o oblikah reševanja kolektivnih delovnih sporov pri delodajalcu.

Pogosti izzivi!

ZEPDSV – Evidenca o zaposlenih delavcih

14.
ČLEN,
3.ODST.

Dokumenti s podatki o delavcu, za katerega se preneha voditi evidenca o zaposlenih delavcih, **in** **izvirne listine**, na podlagi katerih se vpisujejo podatki v evidenco o zaposlenih delavcih, **se hranijo kot listina trajne vrednosti**, ki jo mora delodajalec predložiti na zahtevo pristojnega organa.

Mnenje IP

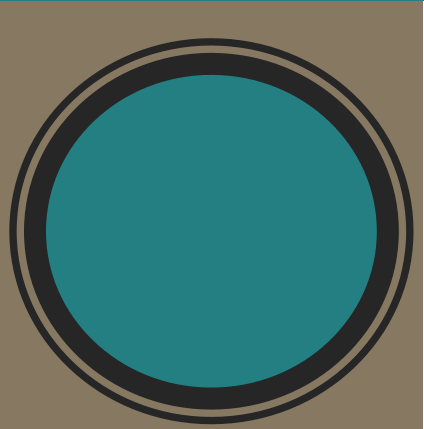

Ob prenehanju dejavnosti delodajalca prevzame arhiv podatkov o delavcu pravni naslednik. Če pravnega naslednika ni, arhivsko gradivo prevzame Arhiv Republike Slovenije. **Glede na navedeno torej delodajalec trajno hrani dokumente in izvirne listine (nekdanjega) zaposlenega.** ZEPDSV torej v omenjenih členih daje pravno podlago za hrambo listin, na podlagi katerih se vpisujejo osebni podatki v evidence, ki jih ureja ZEPDSV. **Povedano drugače, listine, ki vsebujejo osebne podatke, ki se na podlagi zgoraj navedenih določb ZEPDSV vpisujejo v posamezno, s tem zakonom predvideno evidenco, se torej po mnenju IP že na podlagi tretjega odstavka 14. člena, drugega odstavka 17. člena in drugega odstavka 19. člena ZEPDSV hranijo v personalni mapi zaposlenega.**

Mnenje IP- Izvirne listine

Dopustnost obdelave enotnega dovoljenja za prebivanje in delo; dne 9.3.2023, Številka: 07121-1/2023/783

Določbe tretjega odstavka 14. člena ZEPDSV ni mogoče razumeti na način, **da morajo delodajalci hraniti vse izvirne listine ali njihove kopije**, ki so podlaga za vpis vsakega izmed podatkov iz 13. člena ZEPDSV, **temveč morajo delavci glede hrambe izvirnih listin in njihovih kopij upoštevati tudi druge relevantne predpise, načelo sorazmernosti ter načelo najmanjšega obsega podatkov.** IP ob tem izpostavlja, da navedeno ne velja, če gre za dokumente, ki so nastali pri delodajalcu (na primer pogodbo o zaposlitvi in njene anekse), ki jih delodajalec mora hraniti.

Izvirne listine (ZEPDSV)

- POGODBA O ZAPOSLOTVI
- DOKAZILO O PRIJAVI V SOCIALNA ZAVAROVANJA (M1)
- DOKAZILO O ODJAVI IZ SOCIALNIH ZAVAROVANJ (M2)
- ANEKSI K POGODBAM O ZAPOSLOTVI
- INVALIDSKA ODLOČBA DELAVCA*
- POGODBA O NAPOTITVI
- POGODBA ZA DOPOLNILNO DELO
- DOVOLJENJE ZA DELO TUJCA*
- DOKAZILA O IZPOLNJEVANJU POGOJEV ZA DELOVNO MESTO*
- DOKUMENTACIJA O PRENEHANJU POGODBE O ZAPOSLOTVI (odpoved delavca, odpoved delodajalca, sporazumna odpoved, drugi razlogi po zakonu)
- DOKAZILO O SKRAJŠANEM ODPOVEDNEM ROKU

USTVARJENO PRI
DELODAJALCU

USTVARIL DRUG
ORGAN/KLJUČNI

USTVARIL DRUG
ORGAN/
LASTEN
ZAKON

Zakon o javnih uslužbencih (ZJU-1)

48. ČLEN

Centralna kadrovska evidenca državne uprave:

(1) Za izvajanje politike ravnanja s kadri v organih državne uprave, za obračun plač in izvajanje drugih obveznosti delodajalca na področju ravnanja s kadri ter za odločanje o pravicah, obveznostih in odgovornostih iz delovnih razmerij **se upravlja centralna kadrovska evidenca državne uprave** (v nadaljnjem besedilu: centralna kadrovska evidenca).

(2) Upravljavec centralne kadrovske evidence je ministrstvo, pristojno za javno upravo. Organi državne uprave vodijo zbirko osebnih podatkov iz prvega odstavka 49. člena tega zakona za svoje zaposlene in so upravljavci v delu, ki se nanaša na te osebne podatke.

(3) **Centralna kadrovska evidenca se upravlja kot informatizirana baza podatkov.**

(4) Minister, pristojen za javno upravo, določi razmerja med upravljavci iz drugega odstavka tega člena.

Zakon o javnih uslužbencih (ZJU-1)

49. ČLEN

(1) V centralni kadrovske evidenci se za javnega uslužbenca obdelujejo:

1. identifikacijski podatki (ime in priimek, spol, naslov prebivališča ter EMŠO);
2. podatki o delovnem razmerju (vrsta delovnega razmerja – za določen ali za nedoločen čas; datum sklenitve delovnega razmerja);
3. podatki o sedanjem delovnem mestu oziroma položaju in o prejšnjih delovnih mestih oziroma položajih v organih;
4. podatki o imenovanjih na položaj, napredovanjih in veljavnem nazivu;
5. podatki o ravni izobrazbe, funkcionalnem in posebnem znanju, udeležbi na različnih oblikah izpopolnjevanja in usposabljanja, opravljenih strokovnih izpitih in preizkusih znanja ter drugi podatki o strokovni usposobljenosti;
6. podatki o izkušnjah na mednarodnem področju;
7. podatki o prejšnjih delovnih razmerjih, delovni dobi, pokojninski dobi in službeni dobi;
8. podatki o izvrševanju funkcij, pooblastilih, sodelovanju v projektnih skupinah in opravljanju drugega dela v interesu delodajalca;
9. podatki o priznanjih in nagradah;
10. podatki o dokončno ugotovljeni disciplinski in odškodninski odgovornosti;
11. podatki o dokončni ugotovitvi nesposobnosti;
12. podatki o prenehanju delovnega razmerja;
13. kratek življenjepis in kontaktni podatki, če tako želi ali s tem soglaša javni uslužbenec;
14. podatki o dovoljenju za dostop do tajnih podatkov;
15. podatki, potrebni za obračun plače;
16. podatek o elektronskem naslovu javnega uslužbenca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec.

(2) Zbirka dokumentov, ki se nanašajo na podatke iz prejšnjega odstavka, se vodi v organu, kjer javni uslužbenec dela, lahko pa tudi v centralni kadrovske evidenci.

Zakon o javnih uslužbencih (ZJU-1)

54. ČLEN

(1) Podatki evidence iz 48. člena tega zakona se začnejo za posameznega javnega uslužbenca **voditi z dnem, ko sklene pogodbo o zaposlitvi**, preneha pa z dnem, ko mu preneha veljavnost pogodbe o zaposlitvi.

(2) **Dokumenti s podatki o javnemu uslužbencu, za katerega se preneha voditi evidence iz 48. člena tega zakona, in izvirne listine, na podlagi katerih se vpisujejo podatki v evidenco, se hranijo kot listina trajne vrednosti, ki jo mora delodajalec predložiti na zahtevo pristojnega organa.**

Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1)

61. ČLEN 1. ODST.

Delodajalec hrani vso dokumentacijo po tem zakonu in podzakonskih aktih, zlasti pa dokumentacijo, ki se nanaša na:

1. obdobje preiskave škodljivosti v delovnem okolju;
2. obdobje pregledov in preizkuse delovne opreme;
3. pregledov in preizkuse osebne varovalne opreme;
4. **opravljeno usposabljanje za varno delo in preizkuse usposobljenosti;**
5. **zdravstvene preglede delavcev;**
6. nezgode pri delu, kolektivne nezgode, nevarne pojave, ugotovljene poklicne bolezni in bolezni, povezane z delom ter njihove vzroke;
7. nevarne snovi, ki jih uporablja, če tako določajo posebni predpisi.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu

61. ČLEN 3. ODST.

Delodajalec **trajno hrani** dokumentacijo iz prvega odstavka tega člena. Delodajalec mora v primeru prenehanja predati dokumentacijo iz prvega odstavka tega člena Inšpektoratu Republike Slovenije za delo, če ta zakon ali podzakonski akti ne določajo drugače.

PERSONALNE MAPE
IN IZZIVI HRAMBE

Kje hranimo PM

?

Organizacijski in tehnični ukrepi!

ZVOP-1: (1) Zavarovanje osebnih podatkov obsega organizacijske, tehnične in logično-tehnične postopke in ukrepe, s katerimi se varujejo osebni podatki, preprečuje slučajno ali namerno nepooblaščen uničevanje podatkov, njihova sprememba ali izguba ter nepooblaščen obdelava teh podatkov tako, da se:

- 1. varujejo prostori, oprema in sistemsko programska oprema, vključno z vhodno-izhodnimi enotami;
- 2. varuje aplikativna programska oprema, s katero se obdelujejo osebni podatki;
- 3. preprečuje nepooblaščen dostop do osebnih podatkov pri njihovem prenosu, vključno s prenosom po telekomunikacijskih sredstvih in omrežjih;
- 4. zagotavlja učinkovit način blokiranja, uničenja, izbrisa ali anonimiziranja osebnih podatkov;
- 5. omogoča poznejše ugotavljanje, kdaj so bili posamezni osebni podatki vneseni v zbirko osebnih podatkov, uporabljeni ali drugače obdelani in kdo je to storil, in sicer za obdobje, ko je mogoče zakonsko varstvo pravice posameznika zaradi nedopustnega posredovanja ali obdelave osebnih podatkov.

Mnenje IP na podlagi ZVOP-1:

pravljavci osebnih podatkov so, v skladu s 25. členom ZVOP-1, dolžni zagotoviti zavarovanje osebnih podatkov na način iz 24. člena ZVOP-1. V vašem primeru to pomeni, da morajo biti omare, v katerih hranite personalne mape zaposlenih in bivših zaposlenih, takšne, da ustrezno varujejo osebne podatke in preprečujejo slučajno ali namerno nepooblaščen uničevanje podatkov.

Priporočljivo je, da se dokumentacija z osebnimi podatki hrani v zaklenjenih ognjevarnih omarah. Protipožarna vrata vsekakor predstavljajo ustrezen ukrep, vendar je v konkretnem primeru, zaradi pomanjkanja poznavanja dejanskega stanja, težko oceniti ali je to tudi zadosten ukrep, glede na tveganja, ki so prisotna v vašem okolju oziroma, ki izvirajo iz narave vaše dejavnosti.

Splošno tako zaključujemo, da morajo biti postopki in ukrepi za zavarovanje osebnih podatkov ustrezni glede na tveganje, ki ga predstavlja obdelava in narava osebnih podatkov, ki se obdelujejo, ustrezni glede na konkretne okoliščine delovnega procesa ter ustrezni glede na konkretne arhitekturno-tehnične rešitve stavbe, v kateri se nahajajo.

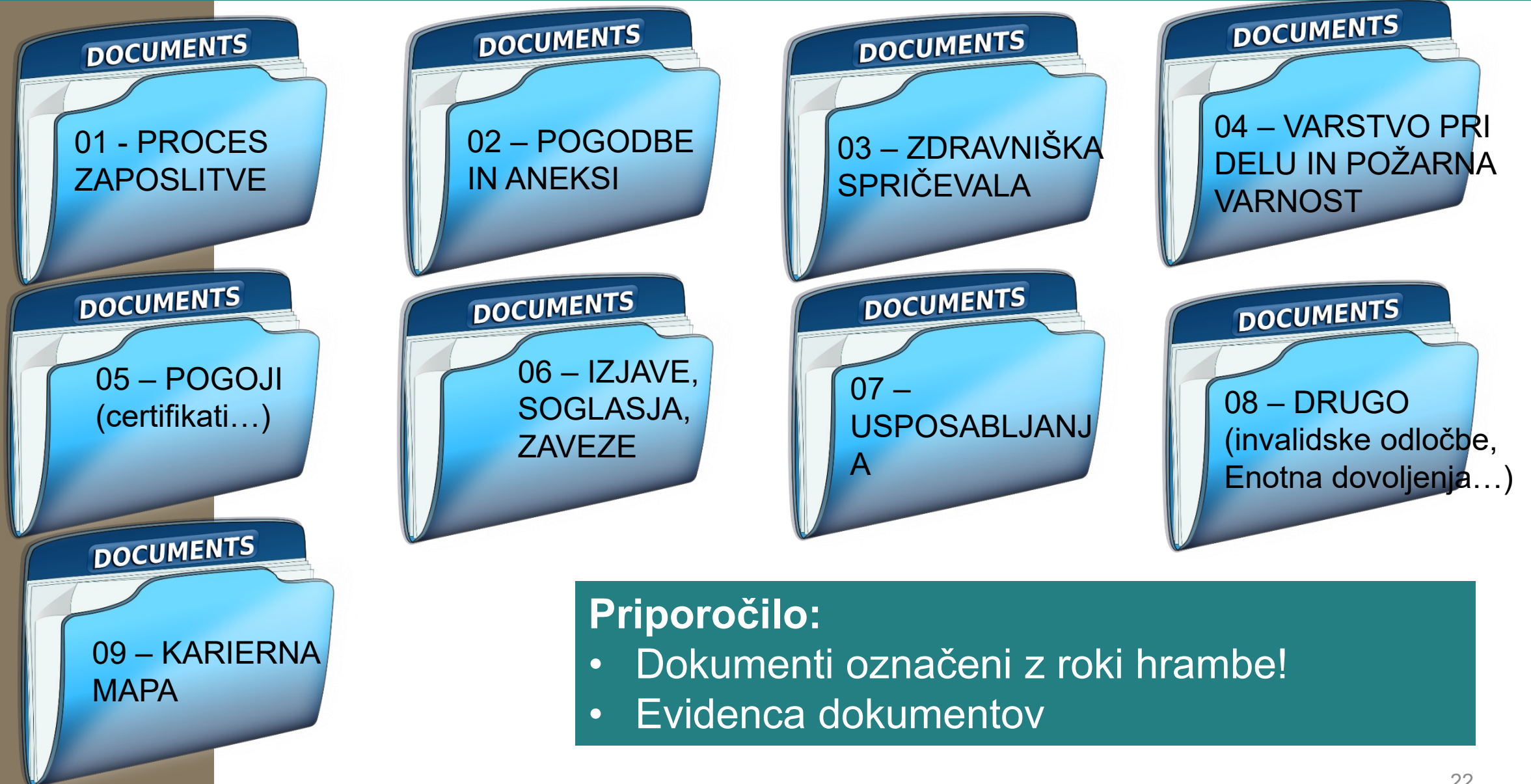
- **ZVOP -2 NE OPREDELJUJE** več enakih pravil kot ZVOP-1) glede glede tehničnih in organizacijskih ukrepov za varovanje osebnih podatkov.
- **VENDAR!!!**

GDPR, 5. člen, točka (e)

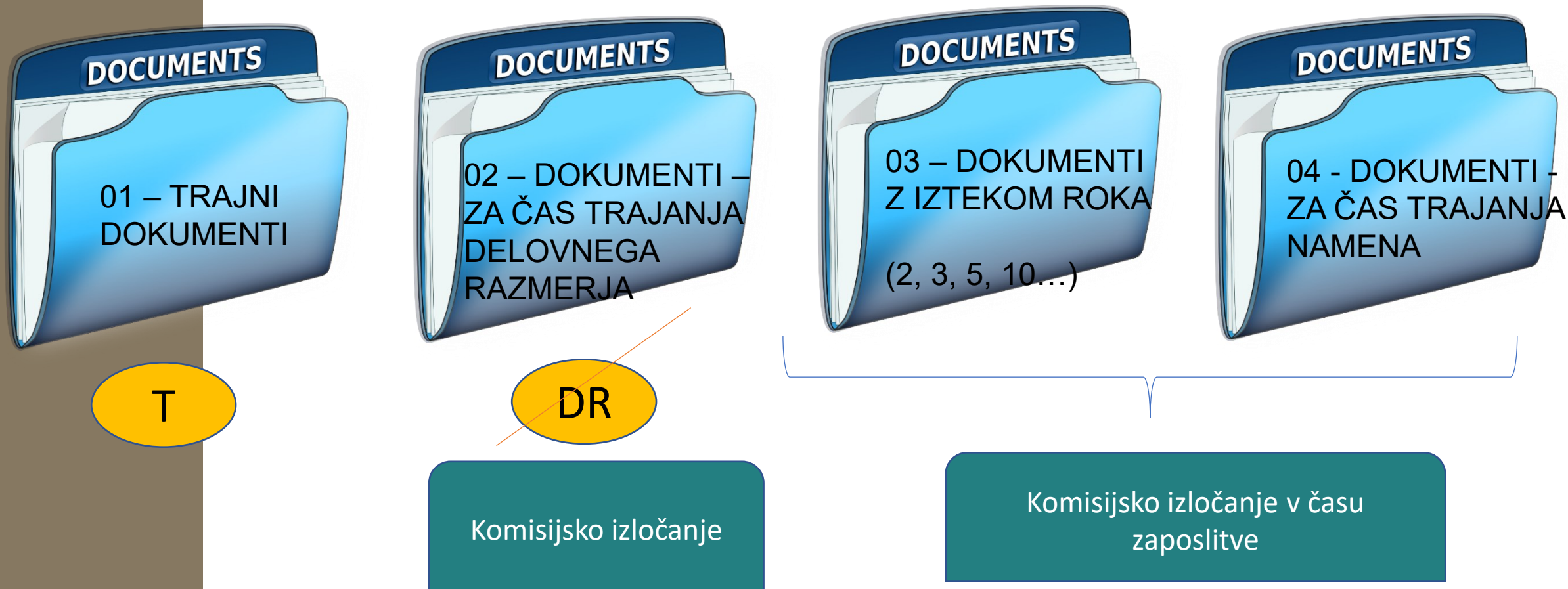
- **obdelujejo se na način, ki zagotavlja ustrezno varnost osebnih podatkov, vključno z zaščito pred nedovoljeno ali nezakonito obdelavo ter pred nenamerno izgubo, uničenjem ali poškodbo z ustreznimi tehničnimi ali organizacijskimi ukrepi („celovitost in zaupnost“).**

Tehnični in organizacijski ukrepi za varovanje dokumentov z osebnimi podatki (personalne mape), se opredelijo s politiko podjetja.

PM - Razvrščanje po vsebini

PM - Razvrščanje glede na rok hrambe

Kronološko arhiviranje!
Evidenca vložnih dokumentov

Hramba dokumentov bivših zaposlenih

Dokumente, ki se na podlagi zakona hranijo trajno, mora delodajalec voditi ločeno od zbirke podatkov aktualnih zaposlenih (npr. v posebni arhivski zbirki nekdanjih zaposlenih delavcev).

Mnenje IP, 17.12.2019, 0712-1/2019/2436, Delovna razmerja, Rok hrambe OP

Vir: <https://www.ip-rs.si/mnenja-gdpr/6048a48798d4c>

Dostop do personalnih map

Obdelava oziroma dostop do osebnih podatkov znotraj upravljavca je načeloma stvar odločitve vodstva in notranje organizacije posameznega upravljavca, pri tem pa je treba upoštevati temeljna načela iz 5. člena Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov. V skladu z načelom najmanjšega obsega podatkov mora biti vsakršna obdelava osebnih podatkov (tudi dostopanje zaposlenih do osebnih podatkov) omejena na to, kar je potrebno za namene, za katere se ti podatki obdelujejo. Pri določanju dostopnih pravic je tako treba upoštevati naloge, naravo dela in delovne obveznosti posameznega zaposlenega.

Vir: <https://www.ip-rs.si/mnenja-zvop-2/dostop-do-kadrovske-mape-1726565724>

MNENJE
IP

*Ali je dopustno, da ima v delovni organizaciji oddelek računovodstva, ki izvaja obračun plač in drugih stroškov dela, dostop **do celotne kadrovske evidence zaposlenih?***

Obdelava oziroma dostop do osebnih podatkov znotraj upravljavca (v konkretnem primeru delodajalca) **je načeloma stvar odločitve vodstva ter posledično notranje organizacije upravljavca in ureditve v internih aktih.**

Če za posamezne zaposlene, izhajajoč iz pogodbe o zaposlitvi, internih navodil, notranje sistemizacije ali drugih internih aktov, izhaja, da za svoje delo v okviru pristojnosti delodajalca neizogibno potrebujejo dostop do določenih osebnih podatkov, potem je dopustno, da se jim ta dostop omogoči in da te svoje dostopne pravice dejansko izvršujejo v okviru svojih delovnih zadolžitev.

Mnenje IP- izbris podatkov

IP

- Ko delavcu preneha delovno razmerje, **mora delodajalec njegove podatke, razen tistih, katerih trajno vodenje zahteva zakon, zbrisati iz evidenc**, ki jih vodi.
- Delodajalec **mora trajno hraniti dokumente s podatki delavca in izvirne listine, na podlagi katerih se vpisujejo podatki v evidenco o zaposlenih delavcih** (glej 13. člen ZEPDSV).
- **Dokumente, ki se na podlagi zakona hranijo trajno, mora delodajalec voditi v posebni arhivski zbirki nekdanjih zaposlenih delavcev.**

Mnenje IP **Datum:** 10.07.2017

Naslov: Hramba kadrovskih podatkov

Številka: 0712-1/2017/1397

Vsebina: Delovna razmerja, Rok hrambe OP

Pravni akt: Mnenje

Mnenje IP- po prenehanju DR

IP

- IP priporoča, da delodajalec po prenehanju delovnega razmerja pregleda personalno mapo delavca ter izloči dokumente, ki predstavljajo listine trajne vrednosti (npr. pogodbe o zaposlitvi, M-obrazci) in jih shrani v arhivski zbirki. Ostale dokumente hrani glede na namen njihove obdelave (npr. dokumente v zvezi s kršitvami pogodbenih ali drugih obveznosti iz delovnega razmerja lahko hrani do izteka zastaralnih rokov s področja obligacijskega ali kaznovalnega prava (5 let)).
- IP meni, da mora delodajalec skladno z načelom omejitve hrambe ves čas preverjati, ali je treba dokumente, ki se nanašajo na bivše zaposlene, še vedno hraniti glede na namen njihove obdelave (ali so torej potekli roki hrambe), in sicer tudi v zvezi z dokumentacijo zaposlenih, katerih delovno razmerje je prenehalo pred začetkom veljavnosti Splošne uredbe.

Mnenje IP **Datum:** 07.07.2023

Naslov: Hramba kadrovskih podatkov

Številka: 07121-1/2023/917

Vsebina: Delovna razmerja, Hramba OP bivših zaposlenih

Pravni akt: Mnenje

Sodna praksa

A circular logo with a teal background and a dark border, containing the letters 'SP' in white.

- **VDS 0010780**; Tožena stranka je bila na podlagi 18. člena ZEPDSV dolžna voditi evidenco **o izrabi delovnega časa** tožnika, pri čemer **bi morala dokumente glede te evidence hraniti kot listino trajne vrednosti**.
- **VDSS sodba Pdp 1151/2012** ; Tožena stranka ni dokazala, da je tožnici izplačala regres za letni dopust za vtoževano obdobje, saj dokazov za svoje trditve, da je zaposlenim na roko izplačala regres, ni predložila, čeprav je na podlagi določb ZEPDSV **dolžna voditi evidenco o stroških dela, ki bremenijo delodajalca, to je o regresu za letni dopust in povračilu stroškov v zvezi z delom (16. in 17. člen ZEPDSV)**. Te listine se na podlagi 2. odstavka 17. člena ZEPDSV hranijo kot listine trajne vrednosti.
- **VDSS Sodba Pdp 98/2018** : Iz teh določb izhaja, da mora delodajalec med drugim voditi tudi **evidenco o izrabi delovnega časa**, torej tudi podatke o opravljenih nadurah (18. člen ZEPDSV). **Tudi ta evidenca se hrani kot listino trajne vrednosti**, delodajalec pa jo je dolžan predložiti na zahtevo pristojnega organa (19. člen ZEPDSV).

DIGITALIZACIJA
KADROVSKIH PROCESOV ✓

DIGITALNI
ARHIV
?

Cilj

**PRETVORBA
KADROVSKIH
DOKUMENTOV V
E-ARHIV**

**DIGITALNO
POSLOVANJE
IN HRAMBA
V E-ARHIV**

**DIGITALNO
PODPISOVANJE**

E-ARHIV V OBLAKU

E-hramba v oblaku

- Certificirana rešitev
- Integracija poslovnih aplikacij v e-hrambo
- Vzpostavljen varnostni vidik po ISO 27001
- Organizacijsko manj zahteven projekt
- Finančno obvladljivi stroški
- Dokumenti so dostopni, ko jih potrebujemo

Skeniranje in indeksacija
(pretvorba v format
dolgoročne hrambe PDF/A)

**Programska podpora za
upravljanje dokumentov**

Kadrovski programu

E- arhiv
(hramba dokumentov)

Prednosti E-hrambe v oblaku

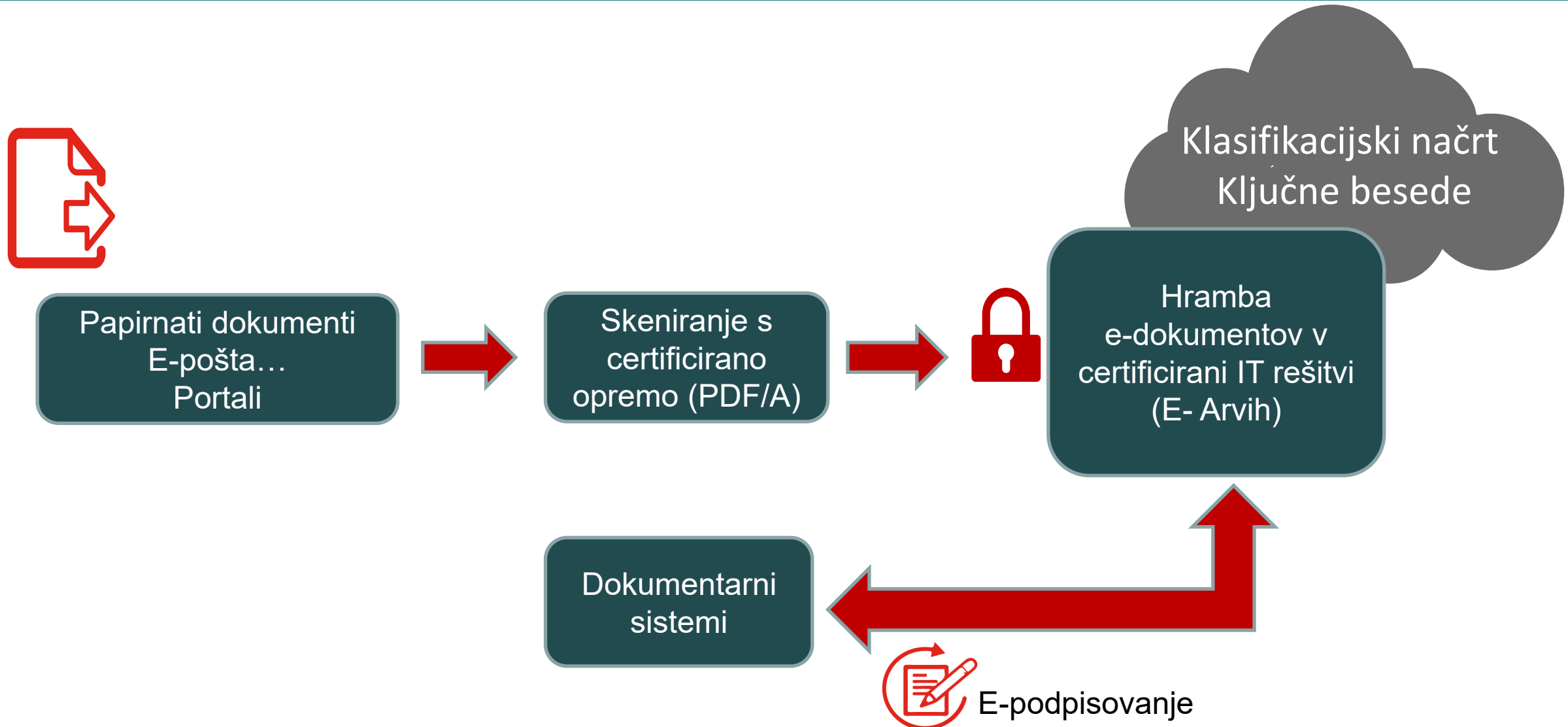
- Zagotavljanje revizijskih sledi
- Enostavno, pregledno in hitrejše iskanje (po metapodatkih ali po vsebini)
- Nizki zagonskih stroškov
- Nižji stroški elektronskega arhiva v primerjavi s klasičnim

**Hramba skladno z roki
klasifikacijskega načrta**

**Opredeljene ključne
besede za iskanje po
vsebini**

Proces E-hrambe v oblaku

Elektronsko podpisovanje

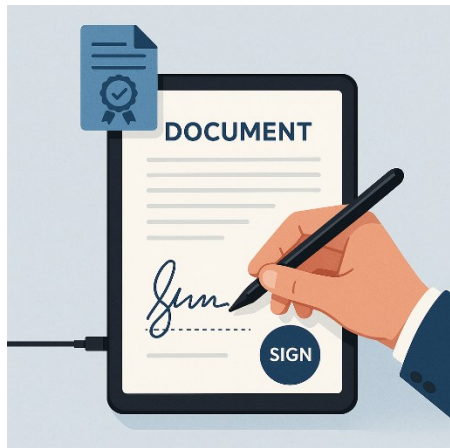

Zakonska podlaga

- **Evropska uredba o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja** (opredeljuje standarde elektronskega podpisovanja)
- **Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu (ZEPEP)** (opredeljuje elektronsko poslovanje ter podpisovanje v Sloveniji)
- **Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP)...**

Ravni elektronskih podpisov

- **(EU) št. 910/2014;**
- **Enostavni elektronski podpis**
- **Napredni elektronski podpis**
- **Kvalificirani elektronski podpis**

1. Enostavni elektronski podpis

- Podatek v elektronski obliki, ki je logično povezan z drugimi podatki, in jih podpisnik uporablja za podpis.
- Npr: ime na koncu e-pošte ali podpis preko tablice

2. Napredni elektronski podpis

- Izpolnjuje sledeče zahteve po 26. členu Uredbe (EU) št. 910/2014
- enolično je povezan s podpisnikom;
- z njim je mogoče identificirati podpisnika;
- ustvari se na podlagi podatkov za ustvarjanje elektronskega podpisa, ki jih podpisnik z visoko stopnjo zaupanja lahko uporablja izključno pod svojim nadzorom, in
- s podatki, ki so na ta način podpisani, je povezan tako, da je opazna vsaka naknadna sprememba podatkov

3. Kvalificiran elektronski podpis

- **Kvalificirani elektronski podpis je napreden elektronski podpis, ki je**
- **ustvarjen z napravo** za ustvarjanje kvalificiranega podpisa (QSCD)
- in temelji na **kvalificiranem potrdilu** za elektronski podpis.
- SIGEN-CA, Rekono...

Veljavnost elektronskega podpisa

Uredba (EU) št. 910/2014, 25. člen

2. odstavek:

Kvalificirani elektronski podpis ima enakovreden pravni učinek kot lastnoročni podpis.

3. odstavek:

Kvalificirani elektronski podpis, ki temelji na kvalificiranem potrdilu, izdanem v eni državi članici, se prizna kot kvalificirani elektronski podpis v vseh drugih državah članicah.

Izzivi pri elektronskem podpisovanju

- **Prvi podpisnik podpiše digitalno, drugi podpisnik pa dokument sprinta in podpiše ročno?**

Sodna praksa; UPRAVNO SODIŠČE - UP00088070, 15.5.2025 (Nepopona tožba)

Preslikan podpis, kakršnega vsebuje tožba, ki je bila kot vloga v fizični obliki v dveh izvodih vložena po pošti, ne izpolnjuje zakonske zahteve o izvirnem, lastnoročnem podpisu vloge.

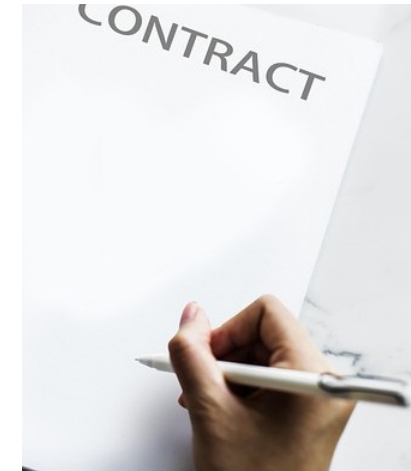
Ker formalna pomanjkljivost tožbe tudi po pozivu sodišča ni bila odpravljena, saj tožba ni lastnoročno podpisana, kar je bistvena sestavina vsake vloge, je tožba ostala nepopolna in jo je sodišče s sklepom zavrglo.

Sodna praksa; Višje delovno in socialno sodišče- VDS00029191, 27.9.2019 (Nepopolna pritožba)

ZPP ureja pisne vloge v fizični in elektronski obliki. Pisna vloga v fizični obliki je napisana ali natisnjena in lastnoročno podpisana. Vloži se s pošiljko po pošti, z uporabo sredstev komunikacijske tehnologije, izroči se neposredno organu ali po osebi, ki opravlja posredovanje vlog kot svojo dejavnost. Vloga v elektronski obliki pa je v elektronski obliki in je podpisana z elektronskim podpisom, ki je enakovreden lastnoročnemu. Vloži se v informacijski sistem sodstva, ki samodejno potrdi prejem vloge. Obvezna sestavina obeh vrst vlog, torej fizične in elektronske, je podpis vložnika. Čeprav je elektronski podpis enakovreden lastnoročnemu, je predviden le za vloge v elektronski obliki. Vloga v fizični obliki mora biti podpisana lastnoročno.

Prednosti...

- Časovni vidik (dostavljeno v trenutku podpisa)
- Finančni vidik (strošek klasičnega arhiva, tiskanja, pošiljanja...)
- Organizacijski vidik (ni potrebno angažiranje človeških virov)
- Prostorski vidik (ni klasičnih arhivov)
- Dostopnost (kjerkoli na svetu)

Klasični proces: 8 – 12 dni

Digitalno podprti proces...

Kreiranje in usklajevanje dokumenta

Prenos dokumenta v aplikacijo za podpisovanje

Podpis dokumenta ✓

UMETNA INTELIGENCA V POSLOVNIH IN KADROVSKIH ODLOČITVAH

Pravni temelji in pogosti izzivi

A.I.
SALOON

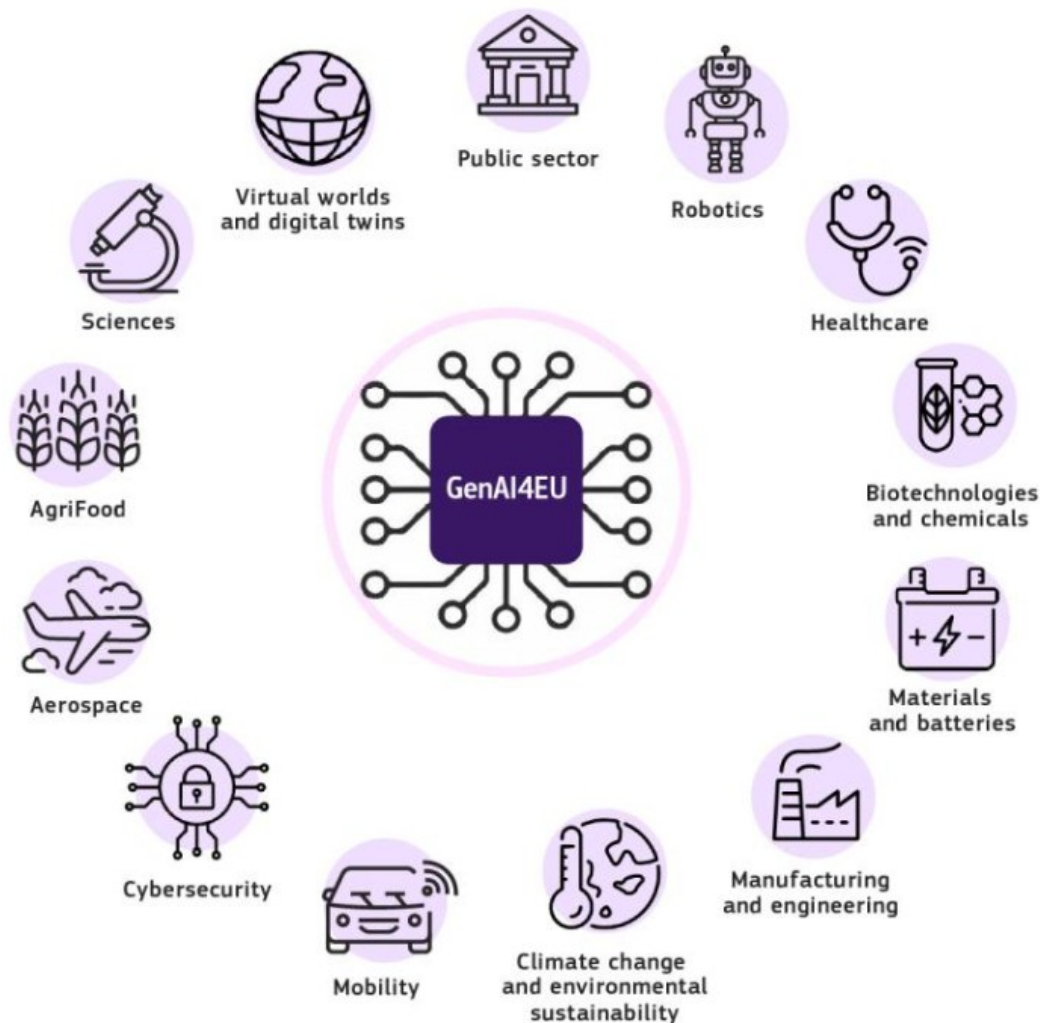
WANTED

Dejstva

- **Umetna inteligenca** uporablja računalništvo za **ustvarjanje sistemov**, ki lahko **simulirajo človeške sposobnosti**, kot sta **reševanje problemov in učenje**.
- Sistemi se **nenehno prilagajajo in izboljšujejo svojo učinkovitost**
- Uporabljajo **algoritme za analizo velikih količin podatkov** za **prepoznavanje kompleksnih vzorcev** in **reševanje kompleksnih problemov**
- UI sistemi **avtomatizirajo ponavljajoče se naloge**, **zmanjšujejo verjetnost človeških napak**, **hitreje obdelajo enormne količine podatkov**

Izhodišča

- Zaveza v EU, **da UI deluje za ljudi** ter spodbuja potencial digitalnih znanj in spretnosti.
- UI je velik potencial za **pospešitev gospodarske rasti in konkurenčne prednosti EU**.
- Je priložnost za **izboljšanje življenja** na področju zdravstva, kmetijstva, izobraževanja, energije, prometa...
- Spodbude EU gredo v smer **trajnostni in zaupanja vredni umetni inteligenci!**

Namen: Podpora Aktu o umetni inteligenci in uveljavljanje splošnih pravil o umetni inteligenci

Področja

Evropski urada za umetno inteligenco:

1. Enota »Odličnost v umetni inteligenci in robotiki«
  2. Enota »Regulacija in skladnost«
  3. Enota »Varnost z umetno inteligenco«
  4. Enota za »Inovacije in usklajevanje politik umetne inteligence«
  5. Enota »Umetna inteligenca za družbeno dobro«
  6. Enota "Umetna inteligenca v zdravstvu in znanosti o življenju"
- ✓ Vodilni znanstveni svetovalec
  - ✓ Svetovalec za mednarodne zadeve

Ključno

Na področju UI sistemov zmanjšati potencialna tveganja

- ✓ **Akt o umetni inteligenci (2024)**
- ✓ Smernice o odgovorni uporabi generativne UI v raziskavah (2024)
- ✓ Akcijski načrt za celino umetne inteligence in strategija uporabe umetne inteligence (2025) - Evropska unija je zavezana in odločena, da postane vodilna svetovna sila na področju umetne inteligence in vodilna celina na področju umetne inteligence.

Ustvarjeno z

AKT O UMETNI INTELIGENCI

Ustvarjeno z AI

Akt o UI

Namen te uredbe je izboljšati delovanje notranjega trga z določitvijo enotnega pravnega okvira, predvsem za razvoj, dajanje na trg, dajanje v uporabo ter za uporabo umetnointeligentnih sistemov

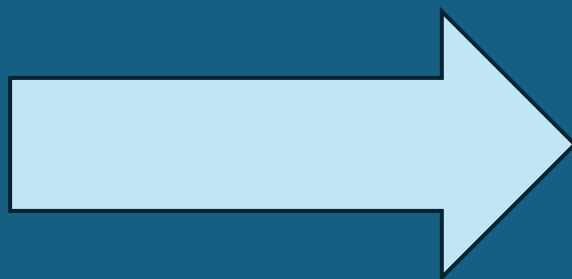
- Uredba (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb
- (ES) št. 300/2008,
- (EU) št. 167/2013,
- (EU) št. 168/2013,
- (EU) 2018/858,
- (EU) 2018/1139 in
- (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU,
- (EU) 2016/797 in
- (EU) 2020/1828

Začetek veljavnost:
1.8.2024, vendar se
uporablja postopoma.

CILJ Akta o UI

Zagotoviti da se UI sistemi :

- razvijajo na odgovoren in zakoniti način (tehnološki razvoj)
- uporabljajo odgovorno in zakonito (delodajalec je dolžan poskrbeti za odgovorno uporabo zaposlenih)

Je temelj za postavitev svetovnih standardov za razvoj in uporabo UI na etičen, varen in zaupanja vreden način!

Akt o umetni inteligenci- uporaba od 2.2.2025

Prepovedi in obveznosti glede pismenosti na področju umetne inteligence (nedopustne prakse!) – 6 m po veljavnosti

Akt o umetni inteligenci - uporaba od 2.8.2025

Pravila upravljanja in obveznosti za modele umetne inteligence za splošne namene (Gemini, Chat GPT...) – 12 m po veljavnosti

- Preglednost glede usposabljanja modelov
- Avtorske pravice
- Ureditev v nacionalni zakonodaji (pristojni organi za nadzor, kazni in globe)
- Pravice posameznikov – možnost vložitve pritožb glede kršitev Akta o UI

Akt o umetni inteligenci - uporaba od 2.8.2027

Pravila za umetnointeligentne sisteme velikega tveganja, vgrajene v regulirane proizvode - 36 m po veljavnosti

- + Direktiva o strojnih izdelkih (roboti v industriji)
- + Uredba o medicinskih pripomočkih (UI, ki se uporablja v diagnostičnih medicinskih napravah)
- + Direktiva o varnosti igrač (igrače z vgrajeno UI)
- + Uredba o motornih vozilih
- + Direktiva o nizkonapetostni opremi (UI v gospodinjskih aparatih)

Razlog za ta daljši prehodni čas je v tem, da je za te visokotvegane sisteme UI, ki so že regulirani z drugimi sektorji, potrebno uskladiti določbe Akta o UI z obstoječimi regulativnimi okviri

Akt o umetni inteligenci je prvi celovit akt na svetu, ki ureja uporabo umetne intelligence. Namenjen je zaščiti ljudi, spodbujanju zaupanja ter odgovorni uporabi UI.

Področja uporabe Akta – 2. člen

Za koga vse Akt o UI velja?

- **Ponudnike Podjetja, ki razvijejo UI in jo dajo na trg EU** (ne glede na to, ali imajo sedež v EU ali v tretji državi, npr. ZDA).
- **Uvajalce/Uporabnike: To ste vi – delodajalci.** Velja za vas, če imate sedež v EU ali če se rezultati vašega UI sistema uporabljajo v EU.
- **Uvoznike in distributerje:** Za vse, ki ponujajo UI orodja na trg EU.

Primer: Tudi če uporabljate orodje ameriškega podjetja (npr. OpenAI), ste kot delodajalec v Sloveniji dolžni spoštovati Akt, ker orodje uporabljate v EU.

Področja uporabe – 2. člen

Za koga Akt o UI **NE** velja?

- **Vojaški, obrambni in nacionalno-varnostni namene:** Ti sistemi so izvzeti iz uredbe.
- **Znanstveno raziskovanje in razvoj:** Pravila ne veljajo za UI, ki se uporablja izključno za namene raziskav (preden gre izdelek na trg).
- **Osebna in nekomercialna uporaba:** Če posameznik **uporablja UI doma za lastne potrebe** (brez povezave s poklicno dejavnostjo).
- **Odprtokodni sistemi (z omejitvami):** Brezplačni in odprtokodni modeli so delno izvzeti, razen če so visoko tvegani ali prepovedani.

Področja uporabe – 2. člen

Posebna pravila za tretje države!

Akt velja tudi za podjetja izven EU, če se izhodni rezultat njihovega sistema uporablja v EU.

Primer: Če ameriško podjetje uporablja UI za profiliranje kandidatov za delo v svoji podružnici v Sloveniji, mora ta sistem ustrezati Aktu o UI.

Področja uporabe – 2. člen

Pomembno za delodajalce!

- 1. Niste izvzeti zaradi majhnosti:** Akt ne pozna izjem za mikro ali mala podjetja glede prepovedanih praks. Če ste v EU in uporabljate UI pri delu, ste zavezani k spoštovanju.
- 2. Odgovornost uporabnika:** Čeprav niste vi razvili orodja UI, ste po 2. členu opredeljeni kot „**uvajalec UI sistema**“, kar pomeni, da prevzimate odgovornost za to, kako se to orodje uporablja znotraj vaše organizacije.

Ključno za delodajalce – 3. člen

- 1. Niste razvijalec, ste uvajalec:** Vaša glavna naloga po 3. členu je, da orodja **uporabljate v skladu z navodili ponudnika.**
  - „uvajalec“ pomeni fizično ali pravno osebo, javni organ, agencijo ali drugo telo, ki sistem UI uporablja v svoji pristojnosti, razen kadar se sistem UI uporablja v okviru osebne nepoklicne dejavnosti;
- 2. Ni vse UI:** Samo tista orodja, ki so do določene mere avtonomna in napovedujejo/odločajo, zapadejo pod pravila Akta o UI.
- 3. Bodite previdni pri biometriji:** Vsako orodje, ki analizira obraz ali glas zaposlenih, je po definiciji 3. člena pod strogim nadzorom.

Ključno za delodajalce – 3. člen

Hitri test: Ali gre za sistem UI po 3. členu?

Če želite ugotoviti, ali programska oprema spada pod Akt o UI, si postavite tri vprašanja:

- **Ali sistem deluje z določeno stopnjo avtonomije** (se uči ali prilagaja brez neposrednih navodil)?
- **Ali generira izhode** (napovedi, vsebino, priporočila)?
- **Ali uporablja tehnike, kot so strojno učenje ali logični pristopi na podlagi podatkov?**

Primeri sistemov na bazi UI:

- ✓ Klepetalniki (chat GPT, Gemini...) – **da**
- ✓ HR orodja za analizo profilov – **da**
- ✓ Prevajalniki (google translate...) – **da**
- ✓ Copilot – **da**
- ✓ ...

4. Člen Akta o umetni inteligenci - Pismenost na področju UI
Ponudniki in uvajalci sistemov UI sprejmejo ukrepe, da v najboljši možni meri zagotovijo **zadostno raven pismenosti svojega osebja** in **tudi drugih oseb, ki se v njihovem imenu ukvarjajo z obratovanjem in uporabo sistemov UI**, na področju UI, upoštevajoč njihovo tehnično znanje, izkušnje, izobrazbo in usposobljenost ter okolje, v katerem se bodo uporabljali sistemi UI, pa tudi osebe ali skupine oseb, v zvezi s katerimi se bodo uporabljali ti sistemi.

Obvezno usposabljanje zaposlenih

4. Člen je ključen za delodajalce!

Delodajalci so dolžni sprejeti ukrepe za zagotovitev zadostne ravni **UI pismenosti** pri svojih zaposlenih. To velja za vse zaposlene, ki:

- **Upravljajo sisteme UI.**
- **Uporabljajo sisteme UI v vašem imenu.**
- **Sprejemajo odločitve na podlagi izhodov, ki jih ustvari UI.**

Kaj morajo zaposleni vedeti?

Zaposleni morajo razumeti:

- **Kako sistem deluje:** Osnovno razumevanje, na podlagi česa UI daje predloge.
- **Omejitve in tveganja:** Poznavanje dejstva, da UI lahko dela napake (halucinacije) ali je pristranski.
- **Vpliv na ljudi:** Razumevanje, kako lahko njihova uporaba UI vpliva na pravice strank ali sodelavcev.

Prilagoditev usposabljanja

Stopnja pismenosti se prilagodi glede na:

- **Namen uporabe:** Vodja kadrovske službe potrebuje drugačno znanje kot nekdo v marketingu.
- **Tehnično znanje zaposlenih:** Izobraževanje mora biti razumljivo vsem.
- Vrsto sistema: Če uporabljate **visoko tvegane sisteme, mora biti izobraževanje bistveno bolj poglobljeno** (v skladu s 14. členom o človeškem nadzoru).

Zakaj je usposabljanje ključno za delodajalce?

- **Skladnost z zakonodajo:** Če se zgodi napaka (npr. diskriminacija pri zaposlovanju), bo prvo vprašanje inšpektorja: "Ali ste zaposlene usposobili za varno uporabo tega orodja?,"
- **Zmanjšanje tveganja:** Usposobljeni zaposleni ne bodo vnašali vaših finančnih poročil ali osebnih podatkov strank v npr. Chat GPT.
- **Kultura odgovornosti:** delodajalec je odgovoren zagotoviti usposabljanje/znanje, zaposleni pa so odgovorni, da ga uporabljajo pri svojem delu (**poskrbite za prenos odgovornosti**).

DOKAZILO
ZAVEZA...

Pristop delodajalca - priporočila:

- **Organizirajte delavnice:** Povabite strokovnjaka, da zaposlenim razloži osnove Akta o UI in **vašo notranjo politiko** (ali obstaja?).
- **Pripravite priročnik:** Kratek dokument s pravili dopustno/nedopustno.
- **E-izobraževanja:** Preverite kateri E-tečajji bi bili koristni tudi za vaše zaposlene

IZOBRAŽEVANJE NO MORE BITI ENKRATNO DEJANJE!

Dejstva

Večja so tveganja, strožja so pravila!

Akt opredeljuje **4. ravni tveganj.**

Za **vsako raven tveganja se posebej določajo pravila!**

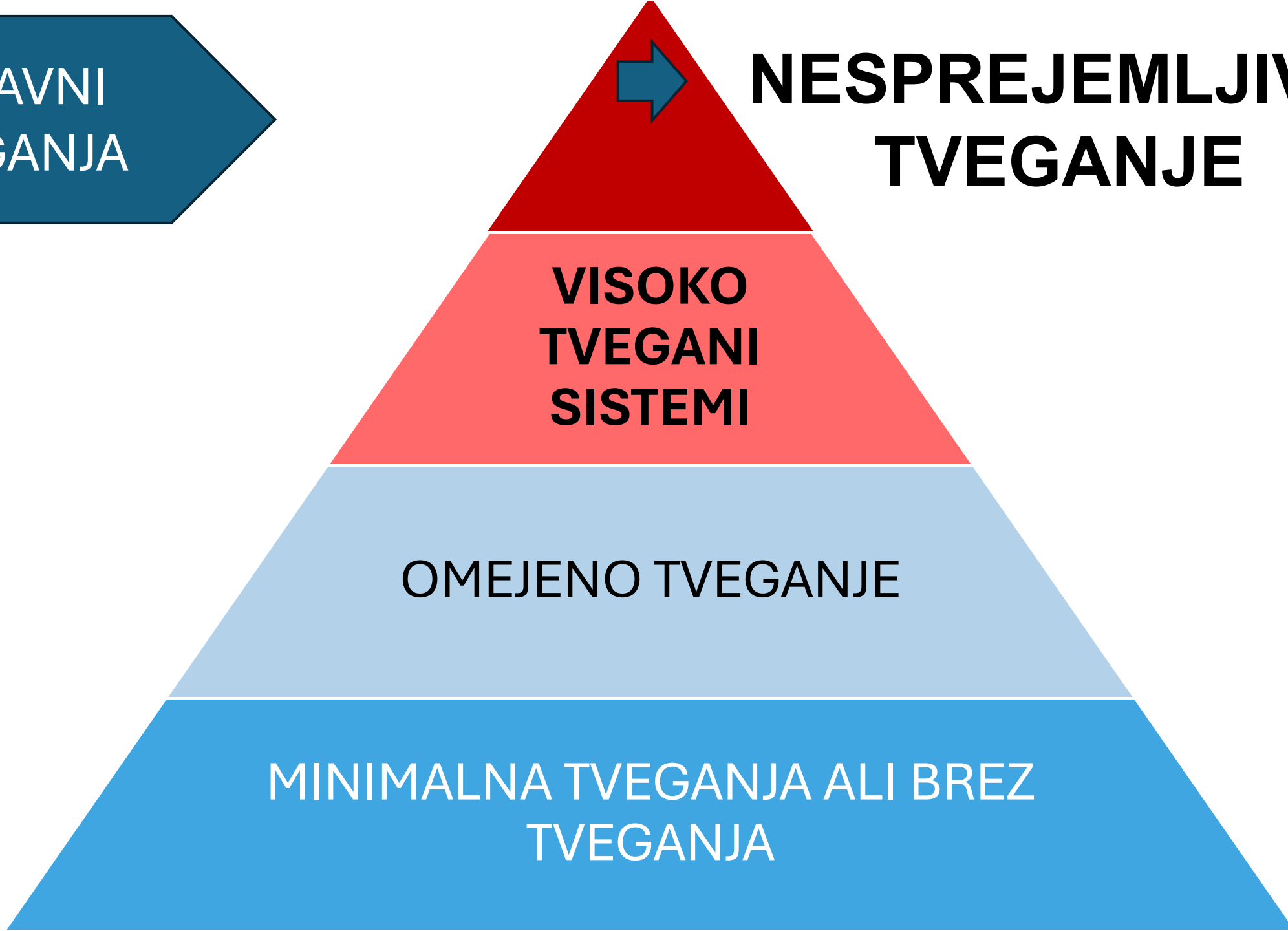
4. RAVNI
TVEGANJA

**NESPREJEMLJIVO
TVEGANJE**

**VISOKO
TVEGANI
SISTEMI**

OMEJENO TVEGANJE

MINIMALNA TVEGANJA ALI BREZ
TVEGANJA

MINIMALNO TVEGANJE ALI BREZ TVEGANJA

Ustvarjeno z AI

Minimalno tveganje ali brez tveganja

Pisarniška produktivna
orodja na bazi UI:

Filtri za nezaželeno
pošto (spam filtri)

Sistemi v e-poštnih
odjemalcih za
razvrščanje pošte

Preverjanje črkovanja in
pravilnost slovnice

Pametno razvrščanje
dokumentov (sistemi za
avtomatsko razvrščanje
datotek v mape na
podlagi vsebine)

Iskalniki in sistemi za
priporočila (spletni
iskalniki...)

Zabava in vizualni
pripomočki:

Videoigre z UI

Filtri za slike (UI za
zameglitev ozadja med
video klici, urejanje
fotografij na bazi UI)

Minimalno tveganje ali brez tveganja

Inventurni in logistični sistemi (brez vpliva ljudi)

Predvidevanje zalog (na podlagi preteklih prodaj se določa količina za naročanje)

Optimizacija poti (za dostavna vozila – najhitrejša pot glede na specifikke prometa v danem trenutku)

Klepetalniki (Chatboti)

Pri komunikaciji z robotom oseba mora biti seznanjena, da komunicira z robotom

Generativna UI (za pisanje besedil; ustvarja besedila, slike, video) – je dopustna uporaba, vendar rezultat mora biti označen, da je ustvarjeno z UI

Kako naj ravna delodajalec, ko zaposleni uporabljajo orodja z nizkimi tveganji

Poskrbite za pismenost z UI sistemi

Zaposlene morate poučiti na način, da razumejo delovanje orodja /da ne bi nezavedno prešli z uporabo v visoka tveganja

Sprejmite pravila etične varne in odgovorne uporabe

Primer: dopustno je, da vam chatboot pomaga kreirati vsebino, analizirati podatke, predlaga ukrepe..., vendar **zaposleni ne smejo prestopiti meje**, kot je npr. uporaba takega orodja za psihološko profiliranje kandidatov za zaposlitev.

Priporočilo za uporaba Chat GPT

Status tveganja: minimalno, razen, če z njim rešujete visoko tvegane situacije - npr. izberi najboljšega kandidata na podlagi njihovih življenjepisov

Ključna obveznost delodajalca: **TRANSPARENTNOST** – če s tem orodjem pišete članek za spletno objavo, mora biti navedeno, da je vsebina kreirana z UI.

Na kaj še moramo biti pozorni: brezplačne verzije uporabljajo vaše vnose podatkov za nadaljnjo učenje.

Kot delodajalec morate zaposlenim prepovedati vnos osebnih podatkov, tajnih podatkov in poslovnih skrivnosti,

Za pravilnost uporabe UI sistemov in obdelave podatkov je odgovoren človek in ne UI sistem!

Kdaj nizko tvegana orodja postanejo visoko tvegana?

- Stopnja tveganja iz minimalnega v visoko tveganje NI po navadi razlog v samem orodju, **ampak v NAMENU UPORABE.**
- Ta orodja postanejo visoko tvegana, **če jih uporabniki uporabijo za tiste namene, ki niso dopustni!** (psihološko profiliranje, nedopustne analize)

Primer: Chat GPT analizira podatke o prisotnosti zaposlenih in na podlagi zahteve uporabnika izbere zaposlenega, katerega želimo sankcionirati (VISOKO TVEGANA UPORABA)

Priporočilo

- **Določite, katera orodja (klepetalniki) so v podjetju dopustni za uporabo**
- **Konkretno opredelite za katere namene je dopustno uporabiti ta orodja (pisanje e-pošte, pisanje besedil, prevajanje, pisanje kode, za namen brainstorminga, za analizo javnih podatkov...**
- **Spremljanje spoštovanja pravil:** preverjajte, da zaposleni, teh orodij ne uporabljajo za nedopustne namene (pogosto ozaveščanje pravil)

- **Za standardne pisarniške UI rešitve (npr. pisanje besedil, prevodi, podatkovna analiza) ni posebnih dodatnih obveznosti, razen: transparentnosti, spoštovanja temeljni pravic, etične uporabe in spoštovanje VOP.**

NESPREJEMLJIVO TVEGANJE in PREPOVEDANE PRAKSE V EU

To so sistemi, ki so v EU strogo prepovedani, ker neposredno kršijo temeljne človekove pravice, človekovo dostojanstvo ali njihovo zasebnost.

Prepovedane prakse UI – 5. člen

- Ta člen določa "seznam prepovedi" – sisteme UI, ki se štejejo za tako nevarne za človekove pravice, da je njihova uporaba v EU **strogo prepovedana**.

Kaj iz 5. člena je
ključno za
delodajalce?

NESPREJEMLJIVO TVEGANJE

1. **PREPOZNAVANJE ČUSTEV NA DELOVNEM MESTU**

- → Zaznavanje preko kamere, ali je oseba srečna, nesrečna, jezna, žalostna, utrujena... (analizira glasa, obrazne mimike ali telesne govorice zaposlenih)
- → Programska oprema, ki preko kamere med video klicem analizira mimiko zaposlenega in poroča nadrejenemu, da je delavec "demotiviran" ali "nezadovoljen".

NESPREJEMLJIVO TVEGANJE

2. BIOMETRIČNA KATEGORIZACIJA NA PODLAGI OBČUTLJIVIH PODATKOV

- → Prepovedano je razvrščanje zaposlenih v kategorije na podlagi njihovih biometričnih podatkov za ugotavljanje npr. političnega prepričanja, verskega prepričanja, spolne usmerjenosti...
- **Primer:** Uporaba AI orodja, ki bi iz profilnih slik zaposlenih avtomatsko sklepalo o njihovi etnični pripadnosti ali verskem prepričanju

NESPREJEMLJIVO TVEGANJE

3. SOCIALNO TOČKOVANJE

- → Delodajalci ne smejo vzpostaviti sistemov, ki bi zaposlenim dodeljevali "točke" na podlagi njihovega splošnega družbenega vedenja ali osebnostnih lastnosti izven delovnega mesta.
- **Primer:** cenjevanje zanesljivosti zaposlenega na podlagi tega, **kaj objavlja na zasebnih družbenih omrežjih** ali kako porablja svoj prosti čas.

NESPREJEMLJIVO TVEGANJE

4. MANIPULATIVNE TEHNIKE

- → **Prepovedani so sistemi, ki uporabljajo podzavestne dražljaje ali manipulativne tehnike, da bi vplivali na vedenje zaposlenih na način, ki jim lahko škoduje.**
- **Primer:** AI sistem v proizvodnji, ki uporablja specifične zvoke ali vizualne dražljaje, ki niso zavestno zaznavni, so pa za delavce prijetni in bi delavce vzpodbujal k prekomernemu delu (preko delovnega časa), kar je dolgoročno lahko v škodo delavcu.

NESPREJEMLJIVO TVEGANJE

5. **IZKORIŠČANJE RANLJIVOSTI**

- → Prepovedana je uporaba AI za izkoriščanje specifičnih ranljivih skupin (npr. oseb z duševnimi motnjami ali specifičnim socialnim položajem) z namenom spreminjanja njihovega vedenja.

NESPREJEMLJIVO TVEGANJE

Zakaj je za delodajalca ključno spoštovanje 5. člena?

- **Najvišje globe:** Kršitev 5. člena prinaša najvišje možne kazni po Aktu o UI – do 35 milijonov EUR ali do 7 % celotnega svetovnega letnega prometa podjetja (velja tisto, kar je višje).
- **Brez izjem:** Pri prepovedanih praksah ni prehodnih obdobj ali olajševalnih okoliščin glede na velikost podjetja.
- **Ugled podjetja:** Uporaba tehnologije, ki "bere čustva" zaposlenih, velja za hudo kršitev zasebnosti in lahko povzroči nepopravljivo škodo tudi blagovni znamki delodajalca.

VISOKO TVEGANI SISTEMI

Priloga III Akta UI

**Kadrovski UI sistemi se
uvrščajo med visoko
tvegane sisteme!**

Visoko tvegani sistemi na HR področju (Priloga III/4.t)

ZAPOSLOVANJE, UPRAVLJANJE DELAVCEV IN DOSTOP DO SAMOZAPOSLOTITVE:

(a) sistemi UI za zaposlovanje ali izbor fizičnih oseb,

- zlasti **za ciljno oglaševanje delovnih mest,**
- analizo in **filtriranje prijav za zaposlitev** ter
- **ocenjevanje kandidatov;**

PROCES ZAPOSLOTITVE

Vpliva na pravice in možnosti
KANDIDATOV ZA ZAPOSLOTITEV!

Visoko tvegani sistemi na HR področju (Priloga III/4.t)

ZAPOSLOVANJE, UPRAVLJANJE DELAVCEV IN DOSTOP DO SAMOZAPOSLITVE:

b. sistemi UI za odločanje o:

- (a) pogojih delovnih razmerij,
- (b) napredovanju ali
- (c) prenehanju delovnih pogodbenih razmerij,
- (d) dodeljevanju nalog na podlagi vedenja posameznika oziroma osebnostnih lastnosti ali značilnosti ter
- (e) spremljanju in ocenjevanju uspešnosti in vedenja oseb v takih razmerjih;

ODLOČANJE V DELOVNIH RAZMERJIH

Vpliva na pravice in
možnosti ZAPOSLENIH!

Visoko tvegani sistemi – obveznosti delodajalca

- **UVEDBA ČLOVEŠKEGA NADZORA** – sistem **ne sme** samostojno sprejemati odločitev ali izločati osebe. **ODLOČITEV MORA BITI SPREJETA S STRANI STROKOVNJAKA (OSEBE) - 14. člen**
- **TEHNIČNA DOKUMENTACIJA IN DNEVNIKI** - orodja mora samodejno beležiti svoje dogodbe, delodajalec pa mora poskrbeti za hrambo teh dnevnikov (vsaj za obdobje 6 mesecev) – revizijske sledi
- **OBVEŠČANJE ZAPOSLENIH IN PREDSTAVNIKOV DELAVCEV**, da gre za visoko tvegane sisteme, katere bodo uporabljali pri delu

ČLOVEŠKI NADZOR – 14. ČLEN

Človeški nadzor – 14. člen (vsebina)

1. Visokotvegani sistemi UI morajo biti zasnovani in razviti tako, **da jih lahko fizične osebe** v obdobju njihove **uporabe učinkovito nadzorujejo**, tudi z ustreznimi vmesniškimi orodji človek-stroj.
2. Namen človeškega nadzora je preprečiti ali čim bolj zmanjšati tveganja za zdravje, varnost ali temeljne pravice, ki se lahko pojavijo pri uporabi visokotveganega sistema UI v skladu s predvidenim namenom ali v razmerah razumno predvidljive napačne uporabe, zlasti kadar taka tveganja niso odpravljena kljub uporabi drugih zahtev iz tega oddelka.
3. **Nadzorni ukrepi morajo biti sorazmerni s tveganji**, stopnjo samostojnosti in kontekstom uporabe visokotveganega sistema UI in se zagotavljajo z eno ali obema naslednjima vrstama ukrepov:
  - a. ukrepi, določeni in vgrajeni, če je to tehnično izvedljivo, v visokotvegani sistem UI **s strani ponudnika**, preden je sistem dan na trg ali v uporabo;
  - b. ukrepi, ki jih ponudnik določi pred dajanjem visokotveganega sistema UI na trg ali v uporabo **in so primerni za izvedbo s strani uvajalca**.

Človeški nadzor – 14. člen (vsebina)

4. Za namene izvajanja odstavkov 1, 2 in 3 se visokotvegani sistem UI uvajalcu zagotovi tako, da fizične osebe, ki jim je dodeljen človeški nadzor, če je to primerno in sorazmerno:
  - a. pravilno razumejo ustrezne zmogljivosti in omejitve visokotveganega sistema UI ter ustrezno spremljajo njegovo delovanje, tudi za odkrivanje in obravnavanje nepravilnosti, motenj in nepričakovane zmogljivosti;
  - b. se zavedajo morebitne težnje po samodejnem zanašanju ali prevelikem zanašanju na izhodne podatke visokotveganega sistema UI (pristranskost zaradi avtomatizacije), zlasti pri visokotveganih sistemih UI, ki se uporabljajo za zagotavljanje informacij ali priporočil za odločitve, ki jih sprejemajo fizične osebe;
  - c. pravilno razlagajo izhodne podatke visokotveganega sistema UI, zlasti na primer ob upoštevanju razpoložljivih orodij in metod za razlago;
  - d. se v specifičnih situacijah odločijo, da visokotveganega sistema UI ne bodo uporabile ali bodo kako drugače zanemarile, ovrgle ali izničile izhodne podatke visokotveganega sistema UI;
  - e. posegajo v delovanje visokotveganega sistema UI ali ga prekinejo s tipko „stop“ ali podobnim postopkom, ki omogoča varno zaustavitev sistema.

Človeški nadzor – 14. člen (vsebina)

5. Za visokotvegane sisteme UI iz Priloge III, točka 1(a), morajo biti ukrepi iz odstavka 3 takšni, da zagotavljajo, da uvajalec poleg tega ne izvede nobenega dejanja ali ne sprejme nobenega ukrepa ali odločitve na podlagi identifikacije, ki izhaja iz sistema, razen če to ločeno preverita in potrdita vsaj dve fizični osebi z ustreznimi kompetencami, usposobljenostjo in pooblastili.

Zahteva o ločeni preverbi s strani vsaj dveh fizičnih oseb se ne uporablja za visokotvegane sisteme UI, ki se uporabljajo za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, migracij, nadzora meje ali azila, v primerih, ko je v skladu s pravom Unije in nacionalnim pravom uporaba te zahteve nesorazmerna

**1. Biometrični podatki, če je njihova uporaba dovoljena v skladu z ustrežno zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo:
(a) sistemi za oddaljeno biometrično identifikacijo.**

Kaj opredeljuje 14. člen; Človeški nadzor

Umetna inteligenca je naš pomočnik in ne naš šef

Člen določa, da morajo biti **vsi visokotvegani sistemi UI** zasnovani tako, da jih **med njihovo uporabo** lahko **nadzorujejo fizične osebe**.

Cilj je **preprečiti** ali **čim bolj zmanjšati tveganja** za **zdravje**, **varnost** ali **temeljne pravice**.

Človeški nadzor – 14. člen

Kdo izvaja nadzor?

Nadzor morajo izvajati **osebe**, ki:

- Imajo **ustrezno strokovno znanje, usposobljenost in pooblastila.**
- Imajo **zagotovljeno potrebno podporo s strani vodstva.**
- Niso **pod neustreznim pritiskom** (npr. da bi morali slepo slediti navodilom UI zaradi hitrosti dela).

Človeški nadzor – 14. člen

Kaj nadzor v praksi pomeni?

Oseba, ki jo določite za nadzor nad UI mora biti sposobna:

- **Razumeti omejitve:** Vedeti mora, kdaj sistem morda daje napačne rezultate
- **Odkriti nepravilnosti:** Prepoznati znake, da sistem ne deluje pravilno
- **Pravilno interpretirati rezultat z UI:** Razumeti, zakaj je UI predlagala določeno odločitev.
- **Zavrnitev:** Oseba mora imeti možnost, da v posameznem primeru zavrne odločitev UI ali jo spremeni.
- **Ustaviti sistem:** Imeti mora možnost, da s pritiskom na "gumb" ali na drug način popolnoma prekine delovanje sistema, če ta povzroča tveganja.

Odgovornost delodajalca po 14. členu

V primeru uporabe visokotvegane UI (npr. za ocenjevanje zaposlenih), ste po **14. členu odgovorni za:**

- **Imenovanje nadzornikov:** Ne morete reči **"sistem je tako odločil"**. Morate imeti osebo, ki je odgovorna za končno potrditev te odločitve.
- **Izobraževanje:** Delodajalec mora zagotoviti, da so **ljudje, ki nadzorujejo UI, za to dejansko usposobljeni**. Neusposobljen nadzor se po Aktu o UI šteje za kršitev.
- **Preprečevanje "slepega zaupanja":** **Spodbujati morate kulturo, kjer zaposleni kritično preverjajo predloge UI, namesto da jih le avtomatsko potrjujejo.**

Visoko tvegani sistemi – predvideni ukrepi

Kaj storiti, če sistem ne deluje pravilno, zakonito ali se zazna diskriminatornost?

- **Predvidite možnost pritožbe zaposlenih na odločitev na podlagi UI**
- **V internih aktih delodajalca predvidite pravice zaposlenega v primeru uporabe tehnologij z UI – pravica do ponovne človeške obravnave (npr: sum diskriminatornosti)**

- **Večina ponudnikov sodobne HR programske opreme se prilagaja Aktu o UI.**
- Večje tveganje je zaznati **v manjših (manj znanih) orodjih ali vtičniki**, ki jih zaposleni sami dodajajo v brskalnike in **ki so ustvarjeni/razviti izven EU prostora.**

Točnost, robustnost in kibernetska varnost -15. člen

Raven točnosti:

Visokotvegani sistemi UI morajo biti zasnovani tako, da med celotnim življenjskim ciklom dosežajo **ustrezno raven točnosti**.

- **Kaj to pomeni:** Ponudnik mora v dokumentaciji jasno navesti metrike **točnosti** (npr. kako pogosto se sistem zmoti pri prepoznavanju podatkov).
- **Za delodajalca:** Če uporabljate UI za filtriranje življenjepisov, morate biti obveščeni, **kakšna je stopnja napake sistema**, da se ne zanašate slepo na njegove rezultate.

Točnost, robustnost in kibernetična varnost -15. členu

Točnost:

- Sistemi morajo doseči raven točnosti, ki je primerna za njihov predvideni namen
- Raven točnosti mora biti čim bolj dosledna (npr. enaki rezultati v podobnih pogojih).

Točnost, robustnost in kibernetična varnost -15. členu

Robustnost - Odpornost na napake:

Sistem mora biti "robusten", kar pomeni, da mora biti **čim bolj odporen na napake ali težave**, ki se pojavijo med delovanjem.

- **Če pride do napake** v enem delu sistema, mora UI imeti **rezervne načrte** (npr. preklop na varno stanje ali prekinitev delovanja), da ne pride do škodljivih odločitev.
- Sistem mora biti **odporen na t.i. "nenavadne podatke"**, ki bi ga lahko zmedli in povzročili napačne rezultate.

Točnost, robustnost in kibernetična varnost -15. členu

Kibernetična varnost:

Visokotvegani sistemi morajo biti **odporni na napade tretjih oseb**, ki poskušajo izkoristiti ranljivosti UI. Akt izpostavlja odpornost proti:

- **Okužbi podatkov:** Ko napadalec poskuša spremeniti nabor podatkov, s katerimi se UI uči, da bi manipuliral z njegovimi odločitvami.
- **Kontradiktornim primerom:** To so prefinjeni vhodi (npr. komaj opazno spremenjena slika ali besedilo), ki so zasnovani tako, da UI prisilijo v napako.
- **Prevzemom nadzora:** Poskusi prevzema nadzora nad modelom.

Ključno za delodajalce

Kaj moram vedeti?

- Ponudniki morajo tehnološko dokazati, da je njihov sistem zanesljiv, varen in ne bo povzročil škode zaradi tehničnih napak ali zunanjih napadov!

15. člen zahteva, da visokotvegani UI ne sme biti samo "pameten", ampak mora biti statistično zanesljiv, tehnično odporen na napake in neprepustno zaščiten pred hekerskimi vdori.

SPECIFIČNE OBVEZNOSTI UVAJALCEV VISOKOTVEGANIH UI SYSTEMOV (26. ČLEN)

Ustvarjeno z AI

1.

SPREJMI TEHNIČNE IN ORGANIZACIJSKE UKREPE, s katerimi zagotovite, da uporabljate take sisteme v skladu s priloženimi navodili za uporabo.

2.

Določite osebo za nadzor (nadzornika), ki ima kompetence, je ustrezno usposobljena.

Podelite ji pooblastila in zagotovite podporo vodstva.

3.

Če izvajate nadzor nad vhodnimi podatki, ta uvajalec zagotovi, da so vhodni podatki ustrezni in dovolj reprezentativni glede na predvideni namen visokotveganega sistema UI

4.

SPREMLJAJTE DELOVANJE
VISOKOTVEGANEGA UI
SITEMA!

**Spremljajte skladno z
navodili!**

5.

V primeru zaznanih tveganj:

- OBVESTITE PONUDNIKA ali DISTRIBUTERJA
- OBVESTITE NADZORNI ORGAN

IN začasno prekinite delovanje UI SISTEMA

6.

- OBVEZNO VODENJE DNEVNIKOV (ki jih samodejno ustvari UI sistem)
- Če so dnevniki pod vašim nadzorom, se ti hranijo vsaj 6 mesecev

7.

- PRED ZAČETKOM UPORABE VISOKOTVEGANIH UI SISTEMOV NA DELOVNIH MESTIH SEZNANITE PREDSTAVNIKE DELAVCEV in DELAVCE (na katere se nanaša uporaba sistema UI)

8.

- JAVNI ORGANI IN INSTITUCIJE PRED UPORABO VISOKOTVEGANEGA UI SISTEMA PREVERITE, ČE JE BIL REGISTRIRAN V EU.
- ALI JE V PODATKOVNI ZBIRKI EU

9.

- IZVEDBA ANALIZE UČINKA
NA TEMELJNE PRAVICE

10.

- IZVEDBA ANALIZE UČINKA
NA OSEBNE PODATKE

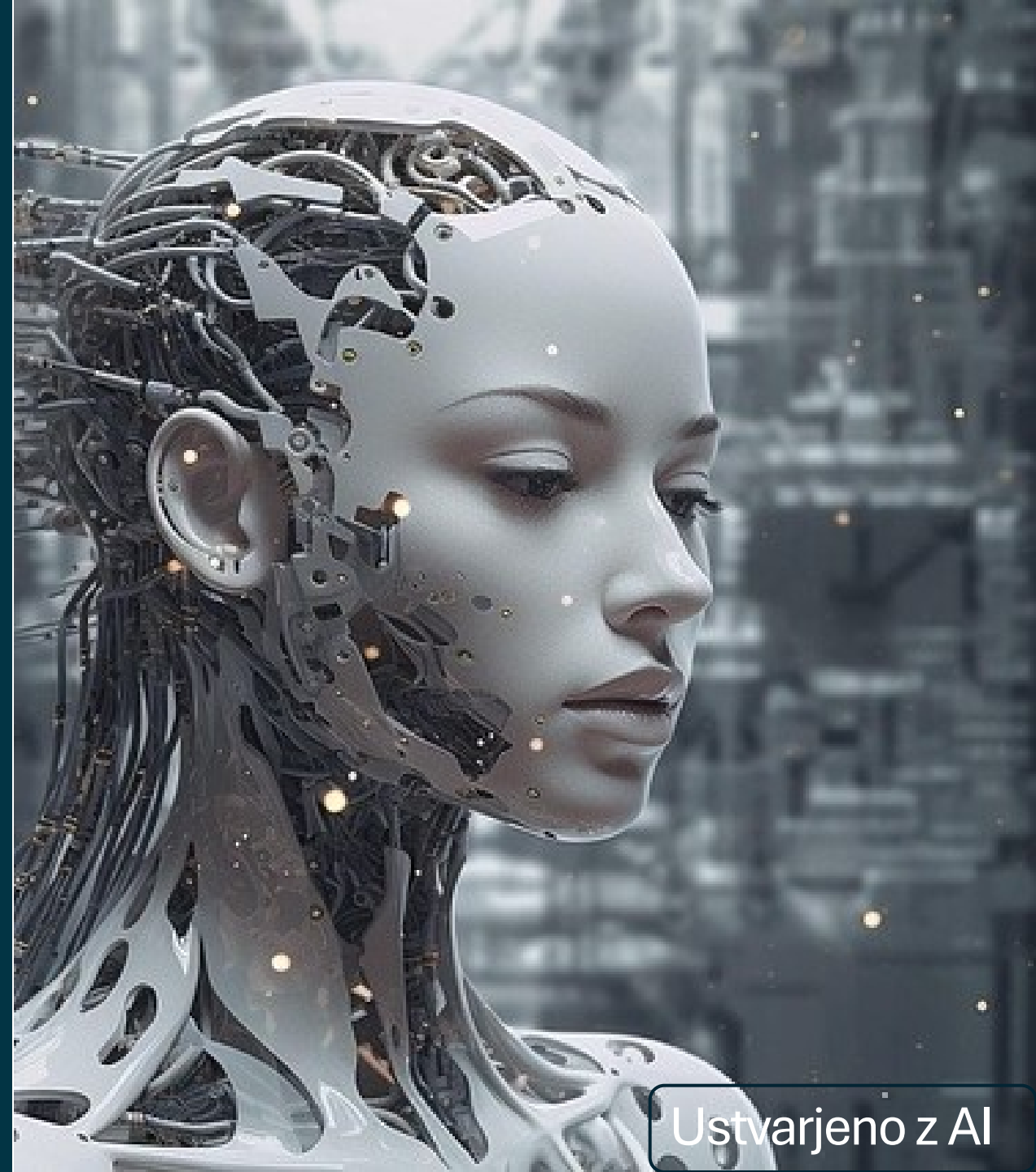
11.

- V PRIMERU UPORABE UI SISTEMOV, KI SO V PODPORO ODLOČANJA V ZVEZI S FIZIČNIMI OSEBAMI - SE SLEDNJE OBVESTI DA SE UPORABLJA VISOKO TVEGANI UI SISTEM

UMETNA INTELIGENCA IN TEMELJNE PRAVICE

Umetna inteligenca (UI) prinaša neverjetne možnosti, hkrati pa postavlja **resne izzive tudi za naše temeljne pravice**, ki so zapisane v Listini EU o temeljnih pravicah.

Ustvarjeno z AI

Listina EU o temeljnih pravicah

- Je ključen **pravni dokument EU** na **področju zagotavljanja in spoštovanja temeljnih pravic**.
- Združuje vse **osebne, državljanske, politične, ekonomske in socialne pravice**, ki jih morajo **spoštovati organi EU in države članice EU**.
- Listina EU o temeljnih pravicah: (https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/char_2016/oj/slv)

DOSTOJANSTVO

UI ne bi smela nikoli obravnavati ljudi kot zgolj "predmete" ali številke v algoritmu!

Izziv: Avtomatizirano ocenjevanje ljudi (t.i. *social scoring*) ali sistemi, ki manipulirajo s človeškim vedenjem.

Pravica: Človek mora imeti nadzor nad strojem, ne obratno!

Skladiščnik, ki prejema navodila izključno preko slušalk od algoritma, ki mu določa sekunde za vsak gib, brez možnosti za človeški stik ali prilagoditev hitrosti glede na zmožnosti te osebe.

SVOBODA IZRAŽANJA

Algoritmi na družbenih omrežjih odločajo, kaj vidite.

Izziv: Ustvarjanje "mehurčkov odmeva", širjenje dezinformacij in uporaba globokih ponaredkov (*deepfakes*), ki lahko vplivajo na demokratične procese.

Podjetje uporablja orodja za analizo razpoložena na internih klepetalnikih in avtomatsko označi zaposlene, ki kritizirajo upravo, kot "tvegane" za odhod ali odpoved.

ENAKOST

Prepoved diskriminacije in enakost: Algoritmi niso vedno objektivni; pogosto "podedujejo" predsodke iz podatkov, na katerih so bili naučeni.

Izziv: UI lahko neupravičeno neenako obravnava določene skupine pri zaposlovanju, odobritvi kreditov (npr. na podlagi spola, rase ali starosti).

Pravica: Vsakdo ima pravico do enake obravnave brez diskriminacije.

Algoritem za predizbor kandidatov avtomatsko zavrne vse prijave žensk za inženirska delovna mesta, ker se je učil na podatkih iz preteklosti, ko so bili na teh mestih zaposleni le moški.

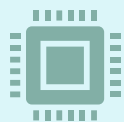
ZASEBNOST IN VARSTVO OP

To je verjetno najbolj izpostavljena točka. Sistemi UI potrebujejo ogromne količine podatkov.

- **Izziv:** Masovno zbiranje podatkov, nadzor in vprašanje, kdo ima dostop do naših digitalnih sledi.
- **Pravica:** Imamo pravico vedeti, kako se naši podatki uporabljajo, in zahtevati njihov izbris (skladno s Splošno uredbo o varstvu podatkov – GDPR).

Primer kršitve: Programska oprema, ki preko spletne kamere spremlja gibanje oči zaposlenega ali beleži vsak pritisk na tipkovnico, da bi merila "zbranost" pri delu od doma.

SODNO VARSTVO

Pravica do poštenega sojenja in učinkovitega pravnega sredstva; Če algoritem o nas sprejme negativno odločitev, morate imeti možnost pritožbe.

Izziv: "Črna skrinjica" (ko nihče točno ne ve, zakaj je UI sprejela določeno odločitev).

Pravica: Pravica do razlage in človeškega pregleda odločitve, ki jo je sprejel avtomatiziran sistem.

Delavec dobi odpoved zaradi nesposobnosti, ker je algoritem ocenil, da je njegova produktivnost padla pod povprečje, vendar delodajalec ne zna pojasniti, kateri specifični parametri so privedli do te ocene.

TRANSPARENTNOST

Visokotvegani sistemi UI v podjetjih (npr. tisti, ki ocenjujejo uspešnost), morajo biti **transparentni**.

To pomeni, da vam delodajalec ne bo smel reči: "Tako je pač izračunal računalnik.,,"

Merila morajo biti znana in dostopna zaposlenim ter objektivna in nediskriminatorna!

OCENA UČINKA NA TEMELJNE PRAVICE

Fundamental Rights Impact Assessment (FRIA)

27. člen Akta o UI

- Izvedba varnostnega pregleda, še preden gre tehnologijo v uporabo.
- Je postopek, s katerim organizacije preverijo, **kako bo uvedba določenega sistema umetne inteligence vplivala na ljudi.**
- Izvede se identifikacija tveganih skupin ljudi
- Postavitev strategije za obvladovanje tveganj

Odgovorite si na 3 ključna vprašanja:

IDENTIFIKACIJA TVEGANJ: Katere pravice bi lahko bile kršene? (Npr. ali bo ta algoritem za zaposlovanje diskriminiral starejše?)

VERJETNOST IN RESNOST: Kako pogosto se lahko zgodi napaka in kako hude so lahko posledice za posameznika?

UKREPI ZA UBLAŽITEV: Kaj bomo storili, da tveganje zmanjšamo? (Npr. redno revidiranje algoritma ali obvezen človeški nadzor).

Ocena učinka temeljnih pravic - 27. členu

Pred uvedbo visoko tvegane sistema UI iz člena 6(2), razen visokotveganih sistemov UI, namenjenih uporabi na področju iz Priloge III, točka 2, uvajalci, ki so osebe javnega prava ali zasebni subjekti in zagotavljajo javne storitve, ter uvajalci visokotveganih sistemov UI iz Priloge III, točki 5(b) in (c), izvedejo oceno učinka, ki ga lahko povzroči uporaba takega sistema na temeljne pravice.

Delodajalci (predvsem tisti, ki opravljajo javne storitve ali uporabljajo specifične visokotvegane sisteme), bodo morali pred uporabo UI opraviti oceno učinka temeljnih pravic (Fundamental Rights Impact Assessment).

Kaj preverjate: Kako bo UI vplival na pravico zaposlenih do zasebnosti, nediskriminacije in dostojanstva na delovnem mestu.

Kdaj je ocena učinka na TP obvezna za ponudnika?

Izvedena ocena učinka TP s strani ponudnika (27. člen (2)):

- Obveznost izvedbe OUP se uporablja **za prvo uporabo visokotveganega sistema UI.**
- Uvajalec lahko v podobnih primerih **uporabi predhodno izvedeno oceno učinka na temeljne pravice ali obstoječo oceno, ki jo je izvedel ponudnik.**
- Če uvajalec med uporabo visokotveganega sistema UI meni, da se je kateri koli element iz izvedene OUP **spremenil** ali ni več posodobljen, sprejme potrebne **ukrepe za posodobitev informacij.**

Kdaj je ocena učinka na TP obvezna za delodajalca?

DELODAJALCI JAVNEGA SEKTORJA

DA, obvezna

JS - Razen Priloga III, t2: kritična infrastruktura: sistemi UI za uporabo kot varnostne komponente pri upravljanju in delovanju kritične digitalne infrastrukture, cestnega prometa ali pri oskrbi z vodo, plinom, ogrevanjem ali električno energijo;

Kdaj je ocena učinka na TP obvezna za delodajalca?

DELODAJALCI ZASEBNEGA SEKTORJA

Delodajalci zasebnega sektorja - ponudniki javnih storitev ter banke in zavarovalnice

ZS – obvezno v primeru Priloga III, t5 b;

- sistemi UI za **ocenjevanje kreditne sposobnosti fizičnih oseb ali določanje njihove kreditne ocene**, razen sistemov UI, ki se uporabljajo za odkrivanje finančnih goljufij;

ZS — obvezno v primeru Priloga III t5 c;

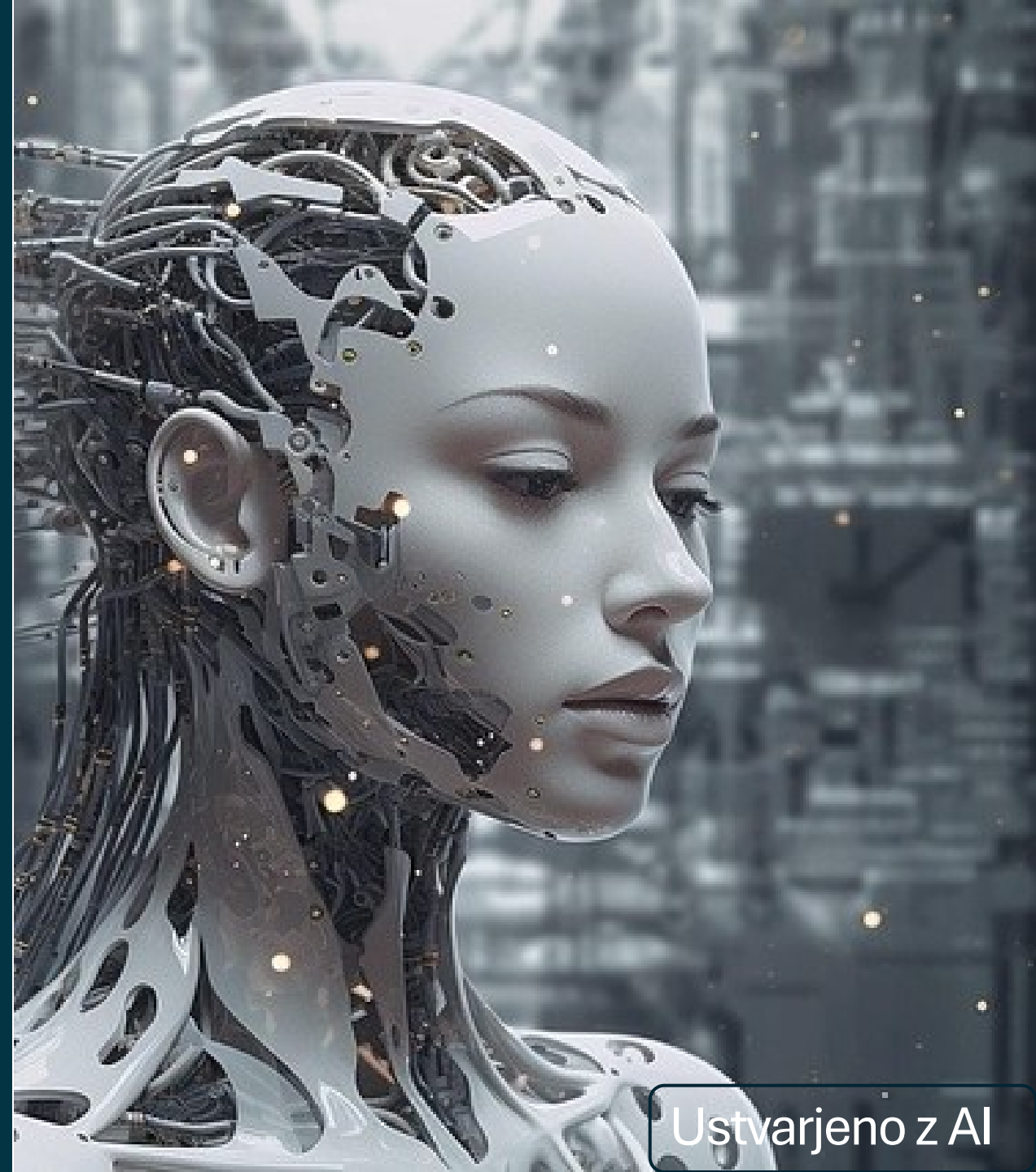
- sistemi UI za oceno tveganja in oblikovanje cen v zvezi s **fizičnimi osebami** v primeru življenjskega in zdravstvenega zavarovanja;

27. Člen (Akt o UI)

- Po izvedbi OUIP **uvajalec** obvesti organ za nadzor trga o **svojih rezultatih** – predloga vprašalnika (Urad za UI)
- Izvzeti iz obveznosti obveščanja so lahko le iz izjemnih razlogov javne varnosti ali varstva življenja in zdravja ljudi, varstva okolja ter varstva ključnih industrijskih in infrastrukturnih sredstev (po 46/1 členu).

Če je katera od obveznosti iz 27. člena že izpolnjena na podlagi ocene učinka v zvezi z varstvom podatkov, izvedene na podlagi člena 35 Uredbe (EU) 2016/679 ali člena 27 Direktive (EU) 2016/680, ocena učinka na temeljne pravice dopolnjuje to oceno učinka v zvezi z varstvom podatkov.

UMETNA INTELIGENCA IN PREGLEDNOST

Ustvarjeno z AI

Obveznosti glede preglednosti - 50. členu

Vzpostavite pravila označevanja UI vsebin!

TRANSPARENTNOST!

- Ta člen je ključen za vaš marketing in komunikacijo
- Ključen tudi pri javni objavi prostih delovnih mest

Če zaposleni uporabljajo UI za ustvarjanje vsebin (besedila, slike, video), ki so videti kot "resnične", **morajo razkriti, da je vsebina ustvarjena z UI.**

Obveznosti glede preglednosti - 50. členu

1. Ponudniki zagotovijo, da so sistemi UI, namenjeni neposredni interakciji s fizičnimi osebami, **zasnovani in razviti tako, da so zadevne fizične osebe obveščene, da so v interakciji s sistemom UI**, razen če je to očitno z vidika razmeroma dobro obveščene, pozorne in preudarne fizične osebe ob upoštevanju okoliščin in konteksta uporabe. Ta obveznost se ob upoštevanju ustreznih zaščitnih ukrepov za pravice in svoboščine tretjih oseb ne uporablja za sisteme UI, ki so z zakonom odobreni za odkrivanje, preprečevanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj, razen če so ti sistemi na voljo javnosti za prijavo kaznivega dejanja.

Obveznosti glede preglednosti - 50. členu

- 2. Ponudniki sistemov UI, vključno s sistemi UI za splošne namene, ki ustvarjajo sintetično zvočno, slikovno, video ali besedilno vsebino, zagotovijo, da so izhodni podatki sistema UI označeni v strojno berljivi obliki in jih je mogoče prepoznati kot umetno ustvarjene ali prirejene. Ponudniki zagotovijo, da so njihove tehnične rešitve učinkovite, interoperabilne, robustne in zanesljive, kolikor je to tehnično izvedljivo, pri čemer upoštevajo posebnosti in omejitve različnih vrst vsebin, stroške izvajanja in splošno priznane najsodobnejše tehnološke dosežke, kar se lahko odraža v ustreznih tehničnih standardih. Ta obveznost se ne uporablja, kolikor sistemi UI zagotavljajo podporno funkcijo za standardno urejanje ali ne spreminjajo bistveno vhodnih podatkov, ki jih zagotovi uvajalec, ali njihove semantike ali kadar so z zakonom dovoljeni za odkrivanje, preprečevanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj.**

Obveznosti glede preglednosti - 50. členu

3. Uvajalci sistema za prepoznavanje čustev ali sistema za biometrično kategorizacijo o delovanju sistema obvestijo fizične osebe, ki so mu izpostavljene, in obdelujejo osebne podatke v skladu z uredbama (EU) 2016/679 in (EU) 2018/1725 ter Direktivo (EU) 2016/680, kot je ustrezno.

Ta obveznost se ob upoštevanju ustreznih zaščitnih ukrepov za pravice in svoboščine tretjih oseb ter v skladu s pravom Unije ne uporablja za sisteme UI, ki se uporabljajo za biometrično kategorizacijo in prepoznavanje čustev ter so z zakonom dovoljeni za odkrivanje, preprečevanje ali preiskovanje kaznivih dejanj.

Obveznosti glede preglednosti - 50. členu

4. **Uvajalci sistema UI, ki ustvarja ali prireja slikovno, zvočno ali video vsebino, ki je globoki ponaredek, morajo razkriti, da je bila vsebina umetno ustvarjena ali prirejena.** Ta obveznost se ne uporablja, kadar je uporaba zakonsko dovoljena za odkrivanje, preprečevanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj. Kadar je vsebina del očitno umetniškega, ustvarjalnega, satiričnega, fiktivnega ali podobnega dela ali programa, so obveznosti glede preglednosti iz tega odstavka omejene na razkritje obstoja take ustvarjene ali prirejene vsebine na ustrezen način, ki ne ovira prikazovanja ali uživanja dela.
- **Uvajalci sistema UI, ki ustvarja ali prireja besedilo, ki se objavi z namenom obveščanja javnosti o zadevah javnega interesa, morajo razkriti, da je bilo besedilo umetno ustvarjeno ali prirejeno.** Ta obveznost se ne uporablja, kadar je uporaba zakonsko dovoljena za odkrivanje, preprečevanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj ali kadar je bila vsebina, ustvarjena z UI, predmet človeške preverbe ali uredniškega pregleda in kadar ima fizična ali pravna oseba uredniško odgovornost za objavo vsebine.

Obveznosti glede preglednosti - 50. členu

- **5. Informacije iz odstavkov 1 do 4 se dajo na voljo zadevnim fizičnim osebam na jasn in razpoznaven način ter najpozneje ob prvi interakciji ali izpostavljenosti. Informacije morajo biti skladne z veljavnimi zahtevami glede dostopnosti.**
- 6. Odstavki 1 do 4 ne vplivajo na zahteve in obveznosti iz poglavja III in ne posegajo v druge obveznosti glede preglednosti, ki so za uvajalce sistemov UI določene v pravu Unije ali nacionalnem pravu.
- **7. Urad za UI spodbuja in olajšuje pripravo kodeksov prakse na ravni Unije, da se omogoči učinkovito izvajanje obveznosti glede odkrivanja in označevanja umetno ustvarjenih ali prirejenih vsebin.** Komisija lahko sprejme izvedbene akte za odobritev teh kodeksov prakse v skladu s postopkom iz člena 56(6). Če meni, da kodeks ni ustrezen, lahko Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim določi skupna pravila za izvajanje navedenih obveznosti v skladu s postopkom pregleda iz člena 98(2).

**KODEKS RAVNANJA
ZA OZNAČEVANJE IN
ETIKETIRANJE VSEBIN,
USTVARJENIH Z
UMETNO
INTELIGENCO – v fazi
predloga
(objava 2. osnutka)**

Ustvarjeno z AI

- Kodeks je v fazi priprave in bo temeljil na podlagi 50. člen Akta o UI.
- Namenjen je zagotavljanju preglednosti vsebin, ki jih ustvari ali manipulira umetna inteligenca, kot so globoki ponaredki (deepfakes)
- **Delovna skupina 1: Ponudniki** bodo morali zagotoviti, da bodo produkti sistemov umetne inteligence (zvok, slika, video, besedilo) **označeni v strojno berljivi obliki** in jih je **mogoče zaznati kot umetno ustvarjene ali manipulirane vsebine**.
- **Delovna skupina 2: Uvajalci** bodo lahko od ponudnikov UI zahtevali **razkritje vsebin, ki je umetno ustvarjena ali manipulirana in predstavlja globoko ponaredek** (slika, zvok ali videoposnetek, ki spominja na obstoječe osebe, predmete, kraje entitete ali dogodke in bi se osebi zmotno zdel pristen ali resničen).

Kazni (Globe) - 99. členu

- Neupoštevanje prepovedanih praks UI: Do 35 milijonov EUR ali 7 % svetovnega letnega prometa preteklega poslovnega leta za uporabo prepovedanih sistemov (5. člen) – kaj je višje!
- Do 15 milijonov EUR ali 3 % svetovnega letnega prometa preteklega poslovnega leta za kršitve drugih členov (vključno s pomanjkanjem nadzora po 14. členu) – kaj je višje
- Do 7,5 milijona EUR ali do 1% svetovnega letnega prometa preteklega poslovnega leta – kaj je višje

Slovenija: Z a k o n o izvajanju uredbe (EU) o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (ZIUDHPUI)

Ustvarjeno z AI

Zakon o izvajanju uredbe (EU) o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci (ZIUDHPUI)

Sprejeto: 23. 10. 2025

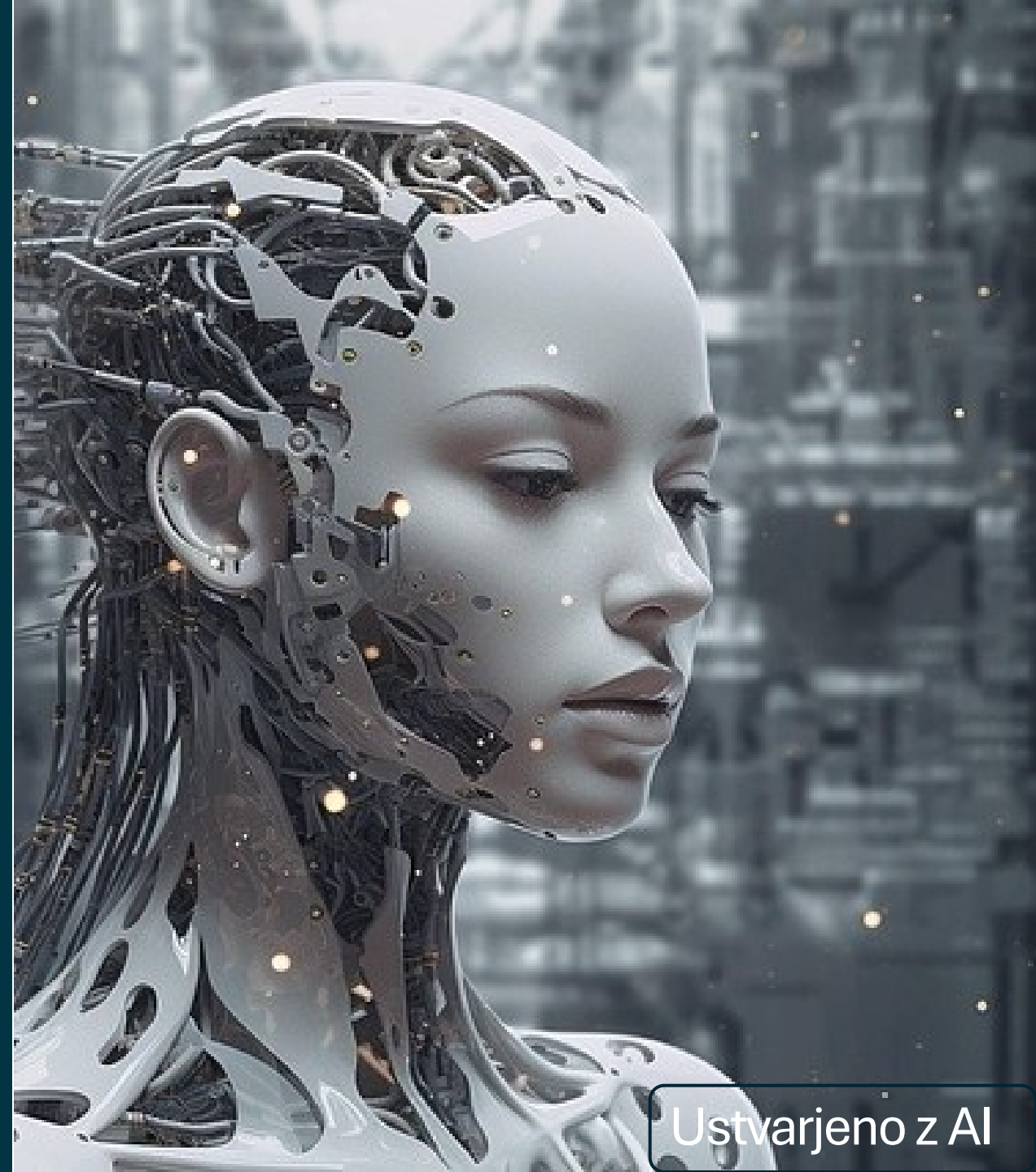
Objavljeno: 6. 11. 2025

Veljavno od: 21. 11. 2025

Se uporablja od: 21. 11. 2025

1. opredeljuje **priglasitvene organe**
2. določa **pristojne organe za izvajanje in nadzor** nad izvajanjem Akta o umetni inteligenci
3. določa **prekrške in globe** v zvezi z izvajanjem Akta o umetni inteligenci in tega zakona.
4. ureja tudi **ustanovitev nacionalnega sveta za etiko** v umetni inteligenci in določa ukrepe za izvajanje

PRIGLASITVENI ORGANI V SLOVENIJI

Ustvarjeno z AI

Priglasitveni organi (3. in 4. člen)

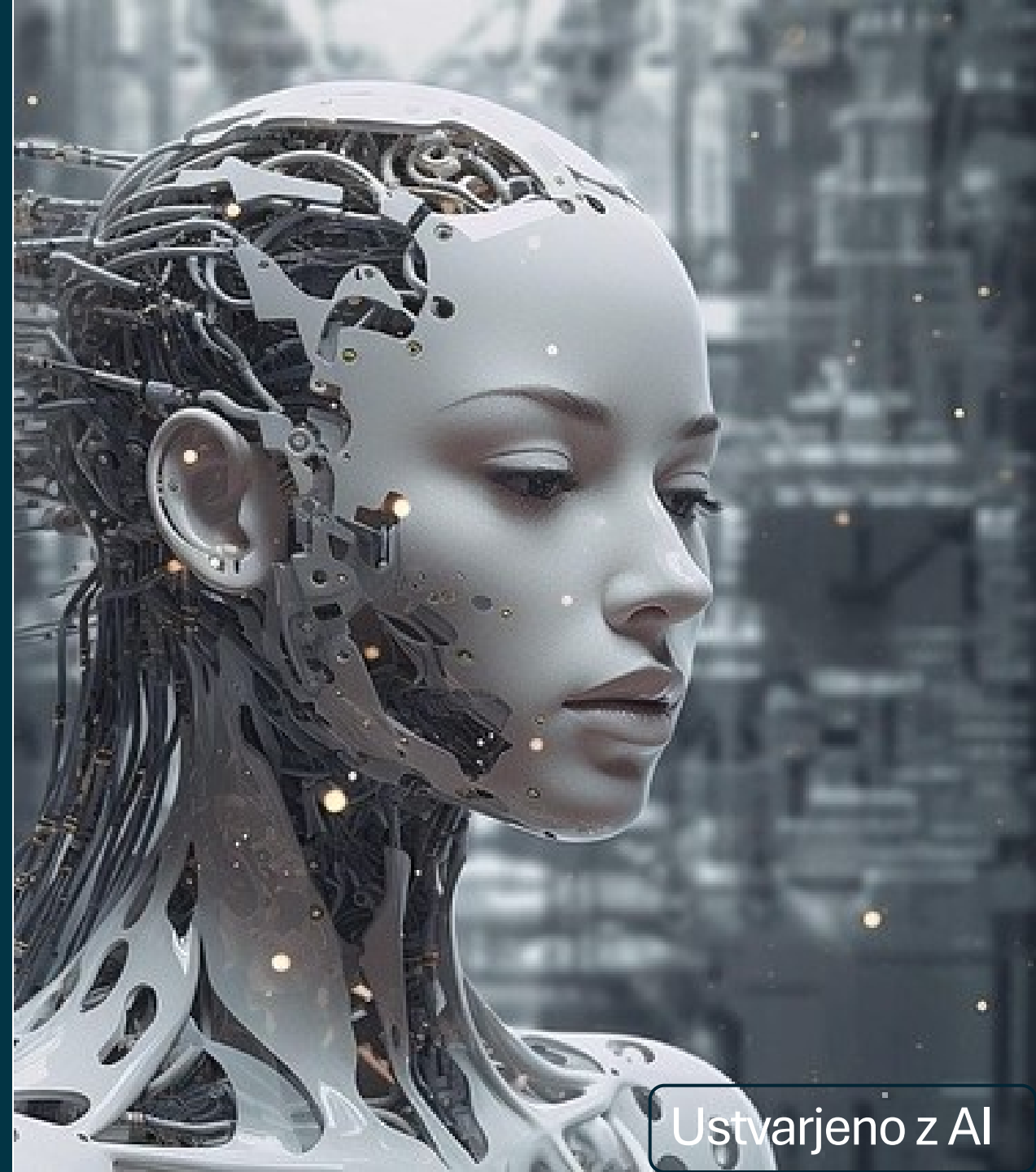
3. člen:

- (1) Priglasitveni organ za visokotvegane sisteme umetne inteligence (v nadaljnjem besedilu: UI) v proizvodih, ki jih ureja zakonodaja Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Unija) iz 1., 3. do 7. ter 9. in 10. točke oddelka A [Priloge I Uredbe 2024/1689/EU](#), **je ministrstvo, pristojno za trg**
- (2) (2) Priglasitveni organ za visokotvegane sisteme UI v proizvodih, ki jih ureja zakonodaja Unije iz 8. točke oddelka A [Priloge I Uredbe 2024/1689/EU](#), **je ministrstvo, pristojno za infrastrukturo.**
- (3) (3) Priglasitveni organ za visokotvegane sisteme UI v proizvodih, ki jih ureja zakonodaja Unije iz 2. točke oddelka A [Priloge I Uredbe 2024/1689/EU](#), **je ministrstvo, pristojno za zdravje**
- (4) (4) Priglasitveni organ za visokotvegane sisteme UI v proizvodih, ki jih ureja zakonodaja Unije iz 11. in 12. točke oddelka A [Priloge I Uredbe 2024/1689/EU](#), je **Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke.**

4. člen: (priglasitveni organ za [Prilogo III Uredbe 2024/1689/EU](#))

Priglasitveni organ **za visokotvegane sisteme UI** iz 1. točke [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#) je ministrstvo, pristojno za informacijsko družbo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

ORGANI ZA NADZOR

Ustvarjeno z AI

Organi za nadzor

**Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije – AKOS
(Agencija)**

Informacijski pooblaščenec,

Banka Slovenije,

Agencija za zavarovalni nadzor

Tržni inšpektorat Republike Slovenij

Pristojnosti nadzora – INFORMACIJSKI POOBLAŠČENEC

(1) **Informacijski pooblaščenec** je pristojen za nadzor nad določbami 5. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#) in nad skladnostjo visokotveganih sistemov UI iz 1. in 3. ter 6. do 8. točke [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#) z zahtevami [Uredbe 2024/1689/EU](#).

5. ČLEN UREDBE: PREPOVEDANE PRAKSE

Priloga III: VISOKOTVEGANI SISTEMI

1: biometrika, kolikor je njena uporaba dovoljena na podlagi ustreznega prava Unije ali nacionalnega prava:

3: **izobraževanje in poklicno usposabljanje:**

6: preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, kolikor je njihova uporaba dovoljena na podlagi zadevnega prava Unije ali nacionalnega prava:

7: migracije, azil in upravljanje nadzora meje, kolikor je njihova uporaba dovoljena na podlagi zadevnega prava Unije ali nacionalnega prava:

8: pravosodje indemokratični procesi:

Pristojnosti nadzora – BANKA SLOVENIJE

(2) **Banka Slovenije** je pristojna za nadzor nad skladnostjo visokotveganih sistemov UI pod (b) 5. točke [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#) z zahtevami [Uredbe 2024/1689/EU](#), kadar jih dajejo na trg ali v uporabo oziroma jih uporabljajo kreditne institucije.

Priloga III, točka 5 (b)

sistemi UI za ocenjevanje kreditne sposobnosti fizičnih oseb ali določanje njihove kreditne ocene, razen sistemov UI, ki se uporabljajo za odkrivanje finančnih goljufij;

Pristojnosti nadzora – TRŽNI INŠPEKTORAT RS

(3) Za nadzor nad skladnostjo visokotveganih sistemov UI iz prejšnjega odstavka, ki jih uporabljajo dajalci kredita, za nadzor katerih je po zakonu, ki ureja potrošniške kredite, pristojen Tržni inšpektorat Republike Slovenije, je pristojen Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

Priloga III, točka 5 (b)

sistemi UI za ocenjevanje kreditne sposobnosti fizičnih oseb ali določanje njihove kreditne ocene, razen sistemov UI, ki se uporabljajo za odkrivanje finančnih goljufij;

Pristojnosti nadzora – AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

(4) Agencija za zavarovalni nadzor je pristojna za nadzor nad skladnostjo visokotveganih sistemov UI pod (c) 5. točke Priloge III Uredbe 2024/1689/EU z zahtevami Uredbe 2024/1689/EU.

Priloga III, točka 5 (c)

sistemi UI za oceno tveganja in oblikovanje cen v zvezi s fizičnimi osebami v primeru življenjskega in zdravstvenega zavarovanja;

Pristojnosti nadzora – Agencija (AKOS)

(5) Agencija je pristojna za nadzor nad skladnostjo visokotveganih sistemov UI, urejenih z zakonodajo Unije iz oddelka A Priloge I Uredbe 2024/1689/EU, z zahtevami Uredbe 2024/1689/EU, nad skladnostjo visokotveganih sistemov UI iz 2. in 4. točke ter pod (a) in (d) 5. točke Priloge III Uredbe 2024/1689/EU z zahtevami Uredbe 2024/1689/EU in nad 50. členom Uredbe 2024/1689/EU.

50. Člen Akta o UI

Priloga I

Priloga III, točka 5 (c)

2. T: kritična infrastruktura: sistemi UI za uporabo kot varnostne komponente pri upravljanju in delovanju kritične digitalne infrastrukture, cestnega prometa ali pri oskrbi z vodo, plinom, ogrevanjem ali električno energijo;

4. T: zaposlovanje, upravljanje delavcev in dostop do samozaposlitve:

5. T: uživanje bistvenih zasebnih in javnih storitev in ugodnosti ter dostop do njih:

A: sistemi UI, ki naj bi jih uporabljali javni organi ali naj bi se uporabljali v njihovem imenu za ocenjevanje upravičenosti fizičnih oseb do bistvenih ugodnosti in storitev javne pomoči, vključno z zdravstvenimi storitvami, ter za dodelitev, zmanjšanje, preklic ali povračilo takih ugodnosti in storitev;

D: sistemi UI za ocenjevanje in razvrščanje nujnih klicev fizičnih oseb ali za napotitev služb za ukrepanje ob nesrečah, vključno s policijo, gasilci in medicinsko pomočjo, ali določanje prednosti pri njihovi napotitvi, ter sistemi za nujno zdravstveno triažo pacientov;

JAVNO RAZKRITJE INFORMACIJ O IZREČENIH UKREPIH

Ustvarjeno z AI

16. člen: razkritje informacij o izrečenih ukrepih

- **Z namenom preprečevanja in odvratanja ravnanj**, ki pomenijo Akta o UI, javno objavijo informacije v zvezi z ukrepi nadzora in sankcijami zaradi prekrškov, ki so jih izrekli
- Javno se objavijo podatki o kršitelju, o kršitvi, o izrečeni odločbi in o odpravi kršitve/odrejeni ukrepi
- Objava se izvede na spletnih straneh organov za nadzor – **dostopno javnosti 3 leta po objavi**

Izjema: Informacije o identiteti kršitelja se NE OBJAVIJO, če

1. se ukrep nadzora ali sankcija zaradi prekrška izreče fizični osebi in objava osebnih podatkov o kršitelju ni sorazmerna s težo kršitve ali
2. bi z objavo vpletenim osebam verjetno nastala nesorazmerna škoda

21. člen: objava podatkov o sistemih UI v javnem sektorju

- **Enotna informacijska točka** (pristojno Ministrstvo za upravljanje informacijsko komunikacijskih sistemov)
- **Objavi se:**
  - Naziv organa,
  - predvidena raba UI ter njeni cilji in učinki,
  - Navedba osnovnih principov delovanja algoritmov pri odločanju sistema UI
  - Št. dokumenta in datum ocene učinka (VOP)
  - Št. dokumenta in datum ocene učinka na TEMELJNE PRAVICE (visoko tvegani UI sistemi)
  - Navedba možnosti glede pravnega varstva

21. člen: objava podatkov o sistemih UI v javnem sektorju

Kdo so zavezani za objavo:

- organi javnega sektorja državni organi in organi samoupravnih lokalnih skupnosti,
- javne agencije,
- javni skladi,
- javni zavodi in
- javni gospodarski zavodi
- ter druge osebe javnega prava, če so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti.

21. člen: objava podatkov o sistemih UI v javnem sektorju

Kdaj se podatki javno objavijo?

- **najkasneje ob uvedbi sistema UI oziroma informacijske rešitve, ki vključuje UI.**

Ne velja v primerih:

- za sisteme UI oziroma informacijske rešitve, ki vključujejo UI, s področja preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, obrambe, nacionalne varnosti, migracij, azila in upravljanja nadzora meja ter sisteme UI, ki se uporabljajo izključno za vojaške, obrambne ali nacionalne varnostne namene.

USPOSABLJANJE JAVNIH USLUŽBENCEV

Ustvarjeno z AI

24. Člen - usposabljanja za javne uslužbence

Ukrepe iz 4. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#) za javne uslužbence izvaja **ministrstvo, pristojno za javno upravo.**

KAZENSKÉ DOLOČBE (25. – 39. člena)

Ustvarjeno z AI

25. Člen - prekršek ponudnika in uvajalca glede zagotavljanja pismenosti na področju UI

- (1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od 100.000 do 450.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki kot ponudnik ali uvajalec sistemov UI **ne sprejme ukrepov, da se čim bolj zagotovi zadostna raven pismenosti njenega osebja in drugih oseb, ki se v njenem imenu ukvarjajo z obratovanjem in uporabo sistemov UI, na področju UI, upoštevajoč njihovo tehnično znanje, izkušnje, izobrazbo in usposobljenost ter okolje, v katerem se bodo uporabljali sistemi UI, pa tudi oseb ali skupine oseb, v zvezi s katerimi se bodo uporabljali ti sistemi** (4. člen [Uredbe 2024/1689/EU](#)).
- (2) Z globo od 15.000 do 100.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.
- (3) Z globo od 2.500 do 10.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ter odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti.
- (4) Z globo 2.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena **kaznuje posameznik.**

26.
neupoštevanje
prepovedanih
praks

27.
Prekrški
ponudnika

28.
prekrški
pooblaščenega
zastopnika

29.
prekrški
uvoznika

30.
prekrški
distributerja

31.
prekrški
uvajalca

32.
prekrški
priglašanih
organov

33.
prekrški ponudnikov in
uvajalcev sistemov UI
glede preglednosti na
podlagi 50. člena Uredbe
2024/1689/EU

34.
prekršek nesodelovanja
operaterjev in
priglašanih organov v
postopku nadzora

35.
prekrški organov
javnega sektorja v zvezi
z objavo podatkov o
sistemih UI

Posebno hude kršitve:
35,000.000,00€ ali 7% svet. promet

Posebno hude kršitve:
15,000.000,00€ ali 3% svet. promet

Posebno hude kršitve:
7,500.000,00€ ali 1% svet. promet

31. Člen - prekršek **uvajalca -1**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od 100.000 do 450.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:

- **ne sprejme ustreznih tehničnih in organizacijskih ukrepov**, s katerimi se zagotovi uporaba sistemov v skladu s priloženimi navodili za uporabo na podlagi tretjega in šestega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#) (prvi odstavek 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

Pripravite pravila varne in zakonsko skladne uporabe UI!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 2**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od 100.000 do 450.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:

- **ne dodeli človeškega nadzora** fizičnim osebam, ki imajo potrebne kompetence, usposobljenost in pooblastila ter potrebno podporo (drugi odstavek 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

Določite osebo, odgovorno za nadzor uporabe UI sistemov!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 3**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od 100.000 do 450.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:

- **v primeru, da izvaja nadzor nad vhodnimi podatki, ne zagotovi, da so vhodni podatki ustrezni in dovolj reprezentativni glede na predvideni namen visokotveganega sistema UI (četrty odstavek 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));**

Zagotovite ustreznost in reprezentativnost vhodnih
podatkov!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 4**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od 100.000 do 450.000 eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:

- **ne spremlja delovanja visokotveganega sistema UI** na podlagi navodil za uporabo ali po potrebi ne obvesti ponudnikov v skladu z določbo 72. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#) (prvi stavek petega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

Dokumentiranje spremljanja skladno z navodili za uporabo!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 5**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:

- kadar ima **razlog za domnevo**, da bi uporaba visokotveganega sistema UI v skladu z navodili lahko povzročila, da bi sistem predstavljal tveganje v skladu s prvim odstavkom 79. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#), o tem brez nepotrebnega odlašanja ne obvesti ponudnika ali distributerja ali ustreznega organa za nadzor trga oziroma začasno ne prekine uporabe tega sistema (drugi stavek petega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

Poročajte vsako zaznano tvegano delovanje, opustitev uporabe!

31. Člen - prekršek **uvajalca -6**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **kadar odkrije resen incident, pa o tem takoj ne obvesti ponudnika, uvoznika ali distributerja in ustreznih organov za nadzor trga ali, če ne more priti v stik s ponudnikom, ne poroča o resnem incidentu v skladu s 73. členom [Uredbe 2024/1689/EU](#) (tretji in četrti stavek petega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));**

Poročajte vsak resen incident!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 7**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **ne vodi dnevnikov, ki jih visokotvegani sistem UI samodejno ustvari, če je ta dnevnik pod njenim nadzorom, v obdobju, ki ustreza predvidenemu namenu visokotvegane sistema UI, in sicer vsaj šest mesecev, razen če je v veljavnem pravu Unije ali nacionalnem pravu, zlasti v pravu Unije o varstvu osebnih podatkov, določeno drugače (šesti odstavek 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));**

Hramba dnevnikov!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 8**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **če je finančna institucija**, za katero veljajo zahteve v zvezi z njenim notranjim upravljanjem, ureditvami ali postopki na podlagi prava Unije o finančnih storitvah, **ne vodi dnevnikov kot del dokumentacije**, ki se hrani na podlagi ustreznega prava Unije o finančnih storitvah (drugi pododstavek šestega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

Hramba dnevnikov!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 9**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **kadar je delodajalec**, pred dajanjem visokotveganega sistema UI v uporabo ali pred uporabo visokotveganega sistema UI na delovnem mestu, **ne obvesti predstavnikov delavcev ali delavce, na katere se to nanaša, da se bo zanje uporabljal visokotvegani sistem UI** (sedmi odstavek 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

Seznanitev sindikata, sveta delavcev, delavskega zaupnika!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 10**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **ne registrira sistema UI** v skladu s tretjim odstavkom 49. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#), če je organ javne uprave (prvi stavek osmega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

49. čle: Pred dajanjem v uporabo ali pred uporabo visokotveganega sistema UI iz Priloge III, z izjemo visokotveganih sistemov UI iz Priloge III, točka 2, **se uvajalci, ki so javni organi, institucije, organi, uradi ali agencije Unije ali osebe, ki delujejo v njihovem imenu, registrirajo, izberejo sistem in registrirajo njegovo uporabo v podatkovni zbirki EU iz člena 71.**

31. Člen - prekršek **uvajalca - 11**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- v primeru, da ugotovi, da **visokotvegani sistem UI, ki ga namerava uporabiti, ni bil registriran v podatkovni zbirki Unije iz 71. člena Uredbe 2024/1689/EU**, sistem uporabi ali o tem ne obvesti ponudnika ali distributerja (drugi stavek osmega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

**NE UPORABLJAJTE VISOKOTVEGANIH UI SISTEMOV, KI NISO
REGISTRIRANI V EU**

31. Člen - prekršek **uvajalca - 12**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- v primeru uporabe visokotveganega sistema UI za naknadno biometrično identifikacijo na daljavo v okviru preiskave za ciljno iskanje osebe, ki je osumljena ali obsojena storitve kaznivega dejanja, predhodno ali brez nepotrebnega odlašanja in najpozneje v 48 urah, ne zaprosi sodnega ali upravnega organa, katerega odločitev je zavezujoča in predmet sodnega nadzora, za uporabo tega sistema, razen če se ta uporablja za prvotno identifikacijo morebitnega osumljenca na podlagi objektivnih in preverljivih dejstev, neposredno povezanih s kaznivim dejanjem (prvi stavek prvega pododstavka desetega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

31. Člen - prekršek **uvajalca - 13**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- uporabi visokotvegani sistem UI za naknadno biometrično identifikacijo na daljavo na način, da uporaba ni omejena na tisto, kar je nujno potrebno za preiskavo določenega kaznivega dejanja (drugi stavek prvega pododstavka desetega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

31. Člen - prekršek **uvajalca - 14**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **ne preneha takoj uporabljati sistema** za naknadno biometrično identifikacijo na daljavo, v primeru, **ko je dovoljenje** iz prvega pododstavka desetega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#) **v zvezi s tem sistemom zavrnjeno**, ali ne izbriše osebnih podatkov, povezanih z njegovo uporabo (drugi pododstavek desetega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

31. Člen - prekršek **uvajalca - 15**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- visokotvegani sistem UI za naknadno biometrično identifikacijo na daljavo uporablja za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj na neciljan način, **brez kakršnekoli povezave** s kaznivim dejanjem, kazenskim postopkom, resnično in sedanjo ali resnično in predvidljivo grožnjo kaznivega dejanja ali iskanjem določene pogrešane osebe (prvi stavek tretjega pododstavka desetega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

31. Člen - prekršek **uvajalca - 16**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **ki kot organ za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj izključno na podlagi izhodnih podatkov sistema za naknadno biometrično identifikacijo na daljavo sprejme odločitev, ki ima negativen pravni učinek na osebo (drugi stavek tretjega pododstavka desetega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));**

31. Člen - prekršek **uvajalca - 17**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **ustrezni policijski datoteki ne dokumentira vsake uporabe visokotveganih sistemov UI za naknadno biometrično identifikacijo na daljavo ali na zahtevo ne da na voljo ustreznemu organu za nadzor trga in nacionalnemu organu za varstvo podatkov, razen razkritja občutljivih operativnih podatkov, povezanih s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj (peti pododstavek desetega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));**

31. Člen - prekršek **uvajalca - 18**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **ustreznim organom za nadzor trga in nacionalnim organom za varstvo podatkov ne predloži letnega poročila o uporabi sistemov za naknadno biometrično identifikacijo na daljavo, razen razkritja občutljivih operativnih podatkov, povezanih s preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kaznivih dejanj (šesti pododstavek desetega odstavka 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));**

31. Člen - prekršek **uvajalca - 19**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **v primeru visokotveganih sistemov iz [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#), ki sprejemajo odločitve ali pomagajo pri odločanju v zvezi s fizičnimi osebami, slednjih **ne obvesti**, da se zanje uporablja navedeni sistem (enajsti odstavek 26. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));**

OBVEZNA SEZNANITEV VKLJUČENIH OSEB!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 20**

(1) Z globo od 25.000 do 250.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- pred uvedbo visokotveganega sistema UI iz [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#), razen na področju iz 2. točke [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#), kadar je oseba javnega prava ali zasebni subjekt in zagotavlja javne storitve, in kadar **uvaja visokotvegane sisteme UI** pod (b) in (c) 5. točke [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#), **ne izvede ocene učinka, ki ga lahko povzroči uporaba takega sistema na temeljne pravice** (prvi odstavek 27. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#));

Izvedba ocene učinka na temeljne pravice!

31. Člen - prekršek **uvajalca - 21**

(1) Z globo od **25.000 do 250.000** eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, z globo od **100.000 do 450.000** eurov pa pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za veliko gospodarsko družbo, ki v zvezi z **opravljanjem dejavnosti kot uvajalec:**

- **ne zagotovi jasnih in smiselnih pojasnil o vlogi sistema UI v postopku odločanja** in glavnih elementih sprejete odločitve, ki jo sprejme na podlagi izhodnih podatkov visokotveganega sistema UI iz [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#), razen sistema iz 2. točke [Priloge III Uredbe 2024/1689/EU](#), vsaki prizadeti osebi, za katero velja odločitev, in ki ima pravne učinke ali na to osebo podobno znatno vpliva na način, ki ima **po njenem mnenju negativne učinke na njeno zdravje, varnost in temeljne pravice** (prvi odstavek 86. člena [Uredbe 2024/1689/EU](#)).

Pravica do pojasnila!

31. Člen - prekršek **uvajalca**

- (2) Z globo od **15.000 do 100.000 eurov** se za prekršek iz prejšnjega odstavka **kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.**
- (3) Z globo od **2.500 do 10.000 eurov** se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje **odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.**
- (4) Z globo **2.000 eurov** se za prekršek iz prvega odstavka tega člena **kaznuje posameznik.**

31. Člen - prekršek **uvajalca**

- (5) Kadar je prekršek **iz prvega odstavka** tega člena **posebno hud** zaradi **višine povzročene škode** oziroma **višine pridobljene protipravne premoženjske koristi** ali zaradi **storilčevega naklepa** oziroma **njegovega namena koristoljubnosti**, **se uvajalec visokotveganega sistema UI**, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, kaznuje z globo v višini **do 15.000.000 eurov** ali **do treh odstotkov skupnega svetovnega letnega prometa uvajalca** za preteklo poslovno leto, odvisno od tega, **kateri znesek je višji.**

31. Člen - prekršek **uvajalca**

- (6) Z globo v višini do **15.000.000 eurov** ali do **treh odstotkov skupnega svetovnega letnega prometa** za preteklo poslovno leto, odvisno od tega, **kateri znesek je nižji**, se za prekršek iz prvega ali petega odstavka tega člena kaznuje pravna oseba, ki se po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za mikro, majhno in srednjo družbo, ter samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost. Globa za prekršek po tem odstavku se izreče le v primeru, da je ta nižja od globe, določene v prvem, drugem ali petem odstavku tega člena.

31. Člen - prekršek **uvajalca**

- (7) Z globo od **5.000 do 30.000** eurov se za prekršek **iz petega odstavka** tega člena kaznuje tudi **odgovorna oseba pravne osebe**, odgovorna oseba **odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika**, ki samostojno opravlja dejavnost.
- **a v državnem organu ali samoupravni lokalni skupnosti**, (8) Z globo od **3.000 do 15.000** eurov se za prekršek **iz petega odstavka** tega člena kaznuje **posameznik**.

Strokovno znanje je ključ kritičnega presojanja vsebin, ustvarjenih z umetno inteligenco!

Poznavanje pravil Akta o UI pa ključni temelj za dosego zakonske skladnosti pri uporabi UI sistemov!

Hvala za pozornost!

Andreja Samec Koderman

Andreja Consulting
Shaping Your Future.

- ✓ Andreja@t-consulting.si
- ✓ gsm: +386 41 641 423
- ✓ <https://andreja-consulting.si>

Spoštovanje avtorskih pravic

- Posredovano gradivo je namenjeno **izključno le udeležencem webinarja**.
- Gradiva ni dovoljeno kopirati in posredovati tretjim osebam.
- Avtorske pravice nad gradivom pripadajo predavateljici, Andreji Samec Koderman.
- Z razmnoževanjem in razpošiljanjem gradiva ne-udeležencem webinarja prevzimate kazensko in materialno odgovornost po zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah (Rradni list RS, št. 16/07 -UPB, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP in 59/19).